

**ОСНОВНА ШКОЛА „ЗДРАВКО ГЛОЖАНСКИ”
БЕЧЕЈ**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

**ЗА ПРВИ И ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА ОД
ШКОЛСКЕ 2026/2027. ДО 2029/2030.ГОДИНЕ**

Август 2026. године

Орган управљања, Школски одбор ОШ „Здравко Гложански“ Бечеј је на седници одржаној 27.08.2026. године донео:

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ЗА ПРВИ И ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА
ЗА ПЕРИОД ОД ШКОЛСКЕ 2026/2027. ДО 2029/2030. ГОДИНЕ**

Председник Школског одбора

Ивана Мандић Кошарка

Дел.бр. 6-16/2026
Датум : 27.08.2026.

САДРЖАЈ

О ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „ЗДРАВКО ГЛОЖАНСКИ“ БЕЧЕЈ.....	1
ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 2026-2030.....	1
Полазне основе израде Школског програма.....	2
Начела израде Школског програма	3
Циљеви и усмереност Школског програма	5
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	7
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	9
ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА	10
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ.....	11
ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	12
ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНЕ АКТИВНОСТИ...	15
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНеМАРИВАЊА.....	16
ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА У КРИЗНИМ ДОГАЂАЈИМА	24
ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	29
ПРОГРАМ ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА	33
ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ.....	35
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	37
ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ.....	38
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	40
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	41
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ.....	43
ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	47
ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ.....	49
ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	51
ОСТАЛИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ШКОЛСКОГ	

ПРОГРАМА.....	52
Руководећи, саветодавни и стручни органи у школи	52
Рад Ученичког парламента.....	53
Стручно усавршавање.....	54
Презентовање школе и њених ученика	54
Учешће школе у пројектима	54
ПРИЛАГОЂАВАЊЕ РАДА, УСЛОВА И ЦИЉЕВА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА, НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ ЗА УЧЕНИКЕ	55
Препоручени начин прилагођавања програма ученицима са изузетним способностима	57
Индивидуални образовни план	57
ТРАНЗИЦИЈА УЧЕНИКА НА РАЗЛИЧИТИМ НИВОИМА ОБРАЗОВАЊА	58
ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	62

О ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „ЗДРАВКО ГЛОЖАНСКИ“ БЕЧЕЈ

Основна школа „ Здравко Гложански“ је најстарија двојезична школа и једна од шест основних школа које се налазе на територији општине Бечеј. Налази се у најужем језгру града и има издвојено одељење у месту Радичевић, удаљеном око 12 километара од матичне школе.

Школа је основана 6. јуна 1955.године одлуком Народног одбора среза бечејског. Име је добила по Здравку Гложанском, дипломираном правнику, учеснику и руководиоцу народно ослободилачког покрета на овом терену. Убијен је 1941. године од стране окупатора.

На предлог Савета за просвету и културу СО Бечеј од 1.октобра 1969. године школи је припојена ОШ „ Жарко Зрењанин“ из Радичевића. Од тада у овом месту ради издвојено одељење у свих осам разреда.

Број запослених у школи није сталан и зависи и од броја уписаних ученика, односно, од броја отворених одељења, од захтева важећих програма образовања и других чинилаца. Тренутно је у школи запослено око 60 радника у настави и око 20 који чине ненаставно особље.

Настава у школи се изводи на српском и мађарском наставном језику.

У дугогодишњој традици школа је увек тежила увођењу иновативних начина рада, унапређењу услова рада, реализовала различите пројекте и програме на локалном, државном и међународном нивоу.

За успешан рад школа је школске 2015/2016. године добила најзначајније признање у просвети које додељује Покрајински секретаријат за образовање и културу „Др Ђорђе Натошевић“, а школске 2016/2017.године награду за истакнуте резултате у раду и годишњу награду града Бечеја. Априла месеца 2015.године приликом екстерне евалуације , школа је оцењена највишом оценом за свој рад – 4. С обзиром да нас у наредном периоду очекује други круг екстерне евалуације, надамо се да ћемо оправдати поверење и задржати титулу једне од најуспешнијих школа у општини, а и шире.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 2026-2030

Школским програмом ближе се одређује начин на који школа образује и васпитава ученике ради стицања знања, вештина и ставова неопходних за даље образовање и запошљавање, успоставља организациону структуру засновану на тимском раду и одговорности сваког запосленог за остваривање утврђених циљева. Обухвата све садржаје, процесе и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа, и задовољавање општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља, односно другог законског заступника и локалне самоуправе, а у складу са оптималним могућностима школе.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира, програмира и реализује свој рад.

Израђен је за период од четири године, тј. од школске 2026/2027. до школске

2029/2030. године. По потреби ће се доносити измене и додаци у виду Анекса Школског програма.

Реализује се у првом и другом циклусу. Први циклус траје у 1, 2, 3. и 4. разреду, а други циклус у 5, 6, 7. и 8. разреду.

Садржи планове наставе и учења за 1. и 2.циклус основног образовања и васпитања. За програме обавезних и изборних предмета по разредима наведено је да се реализују по важећим Правилницима у којима дати исходи и садржаји по разредима и предметима као и упутства за дидактичко - методичко остваривање програма.

Облици васпитно-образовног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности су, осим редовне наставе, допунска настава, додатна настава, час одељењског старешине, ваннаставне активности, екскурзије и школе у природи и посебно су разрађени у Школском програму, као и посебни програми који се реализују у школи.

Полазне основе израде Школског програма

Приликом израде Школског програма користили су се следећи законски документи:

1. Закон о основама система образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ бр. 88/2017, 27/18 др.закон, 10/2019, 6/20, 129/2021,92/2023 и 19/2025)
2. Закон о основном образовању и васпитању („Сл.гласник РС“ бр. 55/2013 ,101/2017, 10/2019, 27/18-други закон, 129/2021,92/2023 19/2025)
3. Закон о раду („Сл.гласник РС” бр.24/05,61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/2017-одлука УС, 113/2017, 95/2018-аутентично тумачење и 109/2025-др.закон)
4. Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл.гласник РС” бр. 35/2023)
5. Закон о библиотечко-информационој делатности („Сл.гласник РС“ бр.52/2011 и 78/2021)
6. Закон о условима за обављање психолошке делатности („Сл.гласник РС” бр.25/96,101/05)
7. Закон о здравственој заштити („Сл.гласник РС”бр.25/2019,92/2023-аутент.тумачење и 29/2025-одлука УС)
8. Закон о заштити података о личности („Сл.гласник РС” бр.87/18)
9. Правилник о плану наставе и учења за први циклус образовања и васпитања и програму наставе и учења за 1.разред образовања и васпитања („Сл.гласник РС”,бр.10/2017, 12/18, 15/18, 18/18, 1/19, 2/20,16/2022, 1/2023-испр., 13/2023, 14/2023 , 11/2024 и 1/2026)
10. Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ бр.16/18, 3/19, 5/21 и 13/2023)
11. Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ бр.5/19, 1/20, 6/20, 7/2022 и 13/2023)
12. Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ бр. 11/2019, 6/20, 7/21, 1/2023 и 13/2023)
13. Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” бр. 15/18, 18/18, 3/19, 3/20, 6/20, 17/21, 16/2022,

13/2023, 14/2023, 3/2024, 6/2025 и 1/2026)

14. Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” 5/19, 1/20, 6/20, 8/20, 5/21, 17/21, 16/2022, 13/2023, 14/2023, 2025 и 1/2026)

15. Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” 11/19, 2/20, 6/20, 5/21, 17/21, 16/2022, 13/2023, 14/2023 4/2024, 6/2025 и 1/2026)

16. Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете – српски језик, математика, природа и друштво („Сл. Гласник РС“ бр. 5/2011)

17. Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл.гласник РС” бр.109/2021)

18. Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Сл.гласник РС” бр.30/19)

19. Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл.гласник РС” бр. 11/2024)

20. Правилник о стандардима квалитета рада установе („Сл.гласник РС“, бр.14/2018 и 1/2024)

21. Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 10/2024)

22. Правилник о ближим условима организовања целодевне наставе и продуженог борава („Службени гласник РС“, бр. 77/2014)

23. Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом („Сл. гласник РС“ бр.80/2018)

24. Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС“, бр. 74/2018)

и други важећи правни акти.

Начела израде Школског програма

Школски програм утемељен је на начелима:

1. Усмерености процесе и исходе учења
2. Заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма
3. Уважавању узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирању ставова и усвајања вредности код ученика
4. Хоризонталној и вертикалној повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета
5. Поштовању индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима
6. Заснованости на парципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења
7. Уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе

8. Развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота

9. Коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика.

Школски програм ОШ „Здравко Гложански” Бечеј основни је радни документ који приказује све планиране наставне теме и области, активности као и организацију рада на остваривању циљева и задатака од 1. до 8. разреда.

Школски програм базиран је на следећим документима:

- Закон о основама система образовања и васпитања
- Закон о основном образовању и васпитању
- Наставни планови за први и други циклус основног образовања и васпитања
- Школски развојни план
- Резултати извршеног самовредновања рада школе

Из Школског развојног плана у израду Школског програма уграђени су развојни циљеви за све области:

Кључна област	Развојни циљ	Имплементација
Школски програм и Годишњи план рада	Усклађивање Школског програма и Годишњег плана рада у циљу побољшања наставе	У делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање
Настава и учење	Побољшање квалитета наставе у стицању трајних и функционалних знања	У циљевима Школског програма, у делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање (посебан део међупредметне компетенције, корелација унутар предмета и са другим предметима, тематска, интердисциплинарна и пројектна настава)
Образовна постигнућа	Школске оцене и резултати су у складу са нивоом остварености образовних стандарда и постигнућа ученика	У циљевима Школског програма, у делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање (евалуација, начин праћења, настава усмерена на исходе и стандарде, анализе у оквиру стручних већа и актива)
Подршка ученицима	Подстицање социјалног и личног развоја ученика кроз различите видове подршке	У циљевима Школског програма, плановима допунске и додатне наставе, изради ИОП-а и индивидуализацији, посебним програмима у склопу Школског програма
Етос	Даље унапређење безбедности школе и стварање подстицајне и	У циљевима Школског програма и посебни програми у склопу Школског програма

	креативне атмосфере	
Организација рада школе и руковођење	Побољшање ефикасности рада школе	Прожима се кроз цео Школски програм
Ресурси	Људски и материјално-технички ресурси су у функцији квалитета рада школе	У циљевима и посебним програмима у склопу Школског програма

Циљеви и усмереност Школског програма

Циљ Школског програма је континуирано унапређивање квалитета наставног процеса и учења ради развијања компетенција ученика и наставника, потребних за сналажење и активно учешће у савременом друштву, у подстицајном и безбедном окружењу.

При изради Школског програма усмерили смо се на начине и могуће путеве за реализацију циљева основног образовања и васпитања кроз наставу, редовну и изборну, слободне активности, као и посебне програме које школа реализује. То су следећи циљеви:

- обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;
- обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- континуирано унапређивање квалитета, процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- пуни интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, ускладу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
- развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- развијање позитивних људских вредности;
- развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;

- развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Исходи образовања и васпитања су основа за планирање, праћење и вредновање образовања и васпитања. Они представљају способност ученика да:

- изрази и тумачи идеје, мисли, осећања, чињенице и ставове у усменој и писаној форми;
- прикупља, анализира, организује и критички процењује информације;
- користи српски језик, односно језик националне мањине и страни језик у зависности од културног наслеђа и средине, потреба и интересовања;
- ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
- ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице;
- зна како да учи;
- да разликује чињенице од интерпретација ;
- примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама;
- поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије;
- одговорно и ефикасно управља собом и својим активностима;
- ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно, посебно у растућој разноликости друштва и решавању сукоба;
- покреће и спремно прихвата промене, преузима одговорност и има предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха;
- остварује идеје , планира и управља пројекта ради постизања циљева који доприносе личној афирмацији и развоју, друштвеној или привредној активности;
- схвата свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разуме да нису изолована;
- има свест о сопственој култури и разноликости култура, уважава значај креативног изражавања идеја, искуства и осећања путем различитих медија, укључујући музику, књижевност, извођачке и визуелне уметности.

У изради Школског програма посебно се водило рачуна о усмерености на постизање општих међупредметних компетенција које се развијају кроз наставу свих предмета, применљиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању

различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење. Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања у Републици Србији су:

1. компетенцији за учење;
2. одговорно учешће у демократском друштву;
3. естетичка компетенција;
4. комуникација;
5. одговоран однос према окоolini;
6. одговоран однос према здрављу;
7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
8. рад са подацима и информацијама;
9. решавање проблема;
10. сарадња;
11. дигитална компетенција.

У реализацији школског програма настојаћемо да :

- фокус усмеримо на исходе, активности наставника и ученика и успостављање везе између исхода-стандарда-компетенција у настави;
- развијамо квалитетну наставу, употребу информационих технологија, тако да знања буду применљива у пракси;
- имамо наставу која је оријентисана на исходе повезивањем наставних јединица из различитих предмета;
- развијамо дигиталну наставу и рад у онлине окружењу;
- унапређујемо професионални развој наставника;
- подижемо квалитет образовних постигнућа ученика.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А.ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Мађарски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
3.	Српски као нематерњи	2	72	2	72	3	108	3	108
4.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
5.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
6.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
7.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
8.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
9.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
10.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
11.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36

УКУПНО А:		20-22	720-792	21-23	756-828	21-24	756-864	21-24	756-864
Ред. бр.	Б.ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање*	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Мађарски језик са елементима националне културе**	2	72	2	72	2	72	2	72
УКУПНО Б:		1-3	36-108	1-3	36-108	1-3	36-108	1-3	36-108
УКУПНО А+Б		21-23	756-828	22-24	792-864	22-25	792-900	22-25	792-900

*Ученик бира један од понуђених програма

**Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм ,али није у обавези.

**Облици васпитно-образовног рада којима се остварују обавезни наставни предмети,
изборни програми и активности**

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21-23	756-828	22-24	792-864	22-25	792-900	22-25	792-900
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава	-	-	-	-	1	36	1	36
5.	Настава у природи	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности***	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

***Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	не д.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Мађарски језик	5	180	4	144	4	144	4	136
4.	Српски као нематерњи	3	108	3	108	3	108	2	68
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
10.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
11.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
12.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54*	2	72+54*	3	108	3	102
14.	Физика	/	/	2	72	2	72	2	68
15.	Хемија	/	/	/	/	2	72	2	68
УКУПНО А :		24-27	918-1026	25-28	954-1062	28-31	1008-1116	28-30	952-1020
Ред. бр.	Б.ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ								
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање**	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Други страни језик***	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3	108	3	108	3	108	3	102
УКУПНО: А + Б		27-30	1026-1134	28-31	1062-1170	31-34	1116-1224	31-33	1054-1122

*Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање.

**Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета.

***Ученик бира страни језик са листе коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га као други страни језик. Тренутно се као 2.страни језик изучавају немачки језик и шпански језик.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27-30	1026-1134	28-31	1062-1170	31-34	1116-1224	31-33	1054-1122
2.	Слободне наставне активности****	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	36

****Слободне наставне активности школа планира за сваку наредну школу годину при чему се посебно води рачуна да постоје наставници који могу да их реализују. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди. Ученицима од 5. до 8.разреда се нуде СНА из Правилника Министарства просвете, али школа и самостално развија и реализује програм у оквиру слободних наставних активности чиме ученицима нуди и друге програме из области природних и друштвених наука, уметности и културе, технике, као и других области у складу са интересовањима ученика, просторним и људским ресурсима. За школску 2026/2027.годину понуђене су различите СНА по разредима и наставним језицима међу којим су : хор и оркестар; чувари природе, моја животна средина; вежбањем до здравља, занимљива географија.

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности*****	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње							

*****Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са простором и људским ресурсима школе. У Школском програму прецизиране су у посебном делу ваннаставне активности, генерално организоване кроз рад низа секција.

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

Програми наставе и учења обавезних и изборних предмета по разредима се реализују по важећим Правилницима наведеним у делу Школског програма *Полазне основе израде Школског програма* од тачке 9 до тачке 15. У наведеним Правилницима су наведени исходи и садржаји по разредима и предметима као и упутства за дидактичко - методичко остваривање програма (планирање, остваривање и праћење и вредновање наставе и учења).

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Допунска настава

Допунска настава се организује за ученике који имају тешкоће у савладавању програма наставе. Ученицима који из било којих разлога заостају, треба помоћи да усвоје наставно градиво и у потпуности развију своје способности. Узроци ученикових тешкоћа у савладавању програма најчешће проистичу из породичних, социјалних, здравствених, психолошких и других разлога. Организацију и укључивање ученика у ове облике рада прате и вреднују стручни органи школе.

Допунски образовно-васпитни рад је обавезан за ученике које предложи наставник или одељењско веће, који ће осим идентификације и предлога ученика, предлажу и број часова и врше анализу квалитета рада у допунској настави.

САДРЖАЈИ РАДА И ЗАДАЦИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Организовати допунску наставу за све идентификоване ученике од 1. до 8.разреда	наставници,педагог, психолог	септембар-октобар
Разговарати о задацима које су ученици обавили код куће : утврдити тешкоће и проблеме на које наилазе у учењу. Проверити наученог путем теста, контролног, усмено...	наставници	током године
Сваког ученика, с обзиром на његове потешкоће, упућивати у начине рада и учења	наставници	током године
За поједине наставне саржаје користити одговарајућа техничка и наставна средства	наставници, по потреби педагог или психолог	током године
Редовно проверавати напредовање ученика	наставници	током године
Укључити вршњачко учење као додатни вид помоћи ученицима који имају тешкоће у савладавању градива	наставници	Током године
Додатна подршка за идентификоване ученике 8.разреда који полажу завршни испит	наставници	од новембра
За ученике који су упућени на полагање поправног испита, школа организује припремну наставу у трајању од 5 дана по два часа дневно у августу	наставници	на крају школске године
Поправни и разредни испит организују се у августу	Наставници, директор	крај школске године
Припремна настава за ученике 8.разреда који излазе на завршни испит	наставници	друго полугодиште

Додатна настава

Додатна настава се организује за даровите ученике. Учешће на такмичењима и припрема за такмичење је важан облик делатности школе.

Додатни образовно-васпитни рад намењен је развијању специфичних способности изузетно даровитих ученика за поједине дисциплине и области. Циљ додатног рада је потпуније образовање, усмеравање развоја обдарених и талентованих ученика. За обезбеђивање развоја даровитих ученика значајно је да буду на време препознати, како би се створили услови да њихов развој буде у складу са могућностима.

Поступак препознавања и идентификације ,одвијаће се:

- на основу процене предметних наставника везаним за начин рада, активност и креативност ученика;
- на основу запажања одељењског старешине везаним за особине личности, темперамент, карактер, ставове, интересовања, способности сваког конкретног ученика;
- на основу мишљења родитеља;
- на основу мишљења другара из одељења;
- на основу изузетних резултата постигнутих на такмичењима;

За ове ученике:

- повећавају се захтеви у редовној настави постављањем сложенијих и тежих задатака, задатака који захтевају апстрактни начин мишљења, захтевају анализу, синтезу и другачији приступ у решавању задатака;
- укључују се у слободне активности предмета - области за коју су везане изражене способности;
- омогућава им се учешће на такмичењима;
- упућује на самосталан рад;
- израђује се ИОПЗ.

У склопу програма обавезних и изборних предмета дати су (по разредима и предметима) и програми допунске и додатне наставе, са условно планираним садржајима. Садржаји се могу мењати према потребама подршке ученицима. Фонд је дат у табелама за сваки предмет и разред.

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ: Подизати квалитет рада школе кроз широку палету активности у којима учествују ученици, наставници родитељи, као и локална заједница:

- развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса, изражавање на језицима средине
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе као и традиције и културе националних мањина
- укључивање у процесе европског и међународног повезивања
- развијање свести о значају заштите и очувања природне и животне средине
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

Задаци:

- успостављање и организовање сарадње свих чинилаца школе ради јединственог деловања на васпитање и културни развој ученика
- предлагање програма културних и друштвених активности у школи
- омогућити утицај друштвене средине (учешће културних и других институција на остваривање програма образовно-васпитног рада)
- обезбедити учешће ученика, наставника и школе као целине у културном и друштвеном животу средине (музеји, галерије, позоришта, спортска руштва и друго)

Садржаји у овом програму биће допуњени сваке школске године. У великој мери зависе и од активности у локалној средини, интересовања ученика, као и од укључивања школе у нове пројекте.

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Приредба за ученике првог разреда	-приредба у згради Градског позоришта	Ученици и учитељи одељењског већа 3. разреда	Јун/август
2.	Рецитаторска такмичења	такмичења на нивоу општине и такмичења за ученике који наставу мађарског језика похађају као факултативни предмет	учитељи руководиоци секција и наставници језика	новембар, март, април
3.	Обележавање Дечије недеље	ЧОС посвећен правима детета, цртање у дворишту за одељења разредне наставе, панои са лепим порукама, разговор представника Ученичког парламента са директором школе, спортски турнири, други садржаји планирани програмом обележавања Дечије недеље	Учитељи, одељ. старешине, координатор Ученичког парламента, ученици	прва седмица октобра
4.	Дан ученика у настави, учешће у активностима предвиђених пројектима	Све часове реализују ученици школе, мењају и остале запослене, форум театар, дебатни клуб, дан демократске културе	Ученици, одељ. старешине, наставници координатори пројеката	током школске године
5.	Ликовни и литерарни конкурси	Учешће на разним конкурсима како локалног, тако и окружног и републичког карактера	Наставници, учитељи у зависности од планираних активности	током школске године
6.	Прослава Нове године	-уређење холова и учионица, одељењска дружења, продајне изложбе са темом Нове године	Учитељи, родитељи, одељењске старешине, ученици, стручни сарадници	Од 22. до 31. децембра сваке школске године
7.	Прослава Светог Саве	Приредбе за ученике и родитеље у матичној школи и издвојеним одељењима	наставници музичке културе и српског језика, вероучитељи	27. јануар
8.	Посете Градском музеју	Организовани одлазак ученика и обилазак поставки, учешће у креативним радионицама	Учитељи, одељ. старешине, наставници ликовне културе, историје и	Током године, према садржајима и активностима које буду на

			српског језика	програму наведене институције
9.	Гледање позоришних представа и биоскопских пројекција	Организован одлазак ученика	одељењске старешине, педагог	током школске године
10.	Посете Градској библиотеци	Упознавање са библиотеком ученика 1.разреда, присуство креативним радионицама (према плану библиотеке), присуство књижевним вечерима и другим активностима које библиотека реализује	Учитељи, наставници српског језика, ученици	током школске године у зависности од понуђених активности библиотеке
11.	Гостовање ученика музичке школе	Представљање смерова и класа, упознавање са инструментима са циљем промоције музичке школе	наставници и ученици музичке школе, учитељи и ученици млађих разреда	мај-јун
12.	Ускршња изложба дечијих радова	Израда дечијих радова на часовима слободних активности (могућа продајна изложба)	Учитељи, одељ. старешине, наставници ликовне културе, биологије, техничког и руководиоци појединих секција, ученици	-март и април
13.	Припреме за посету и дружење ученика разредне наставе са предшколцима и њиховим родитељима	Припрема дечијих радова за поклон предшколцима, припреме пригодних приредби и радионица	Стручно веће разредне наставе	од децембра сваке године у неколико термина
14.	Учешће у Мајским играма	Организоване посете позоришту свих одељења	Одељенске старешине, учитељи, педагог	мај
15.	Приредба у Радичевићу	Продајна изложба дечјих радова, дружење са ученицима из матичне школе, спортски сусрети, радионице, приредбе	Наставници у ИО Радичевић, наставници матичне школе	мај
16.	Фестивал науке	-демонстрације огледа, експеримената, примена савремене технологије у свакодневном животу из ратних научних области	Предметни наставници	новембар или мај (не сваке године)
17.	Хуманитарне акције	Реализација различитих хуманитарних акција: у Дечијој недељи прикупљање књига и прибора за наугроженију децу, акције Црвеног крста и друге акције	Учитељи, наставници, директор	током школске године
18.	Сабирне акције	Прикупљање секундарних сировина, сабирна акција књига за библиотеку и сл.	Помоћник директора, наставници биологије	током школске године
19.	Вечери поезије и књижевне вечери	Присуство и учешће на организованим вечерима	Драмска секција виших разреда	током школске године

20.	Обележавање Дана школе (свечани испраћај колега у пензију)	Дружење уз пригодну свечаност	директор	јун
21.	Промоција најуспешнијих ученика осмог разреда	Додела Вукових и посебних диплома на свечаности са уручењем награда и пригодним програмом	Одељ. старешине, наставници српског језика и музичке културе, директор школе	У јуну пре полагања завршног испита
22.	„Мала матура“	Избор објекта, дружење	Представници Ученичког парламента, родитељи, помоћ пружају и одељ. старешине	У јуну пре полагања завршног испита

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ спортских активности јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима допринесе свеукупном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теориских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела
- развој и усавршавање моторичких способности
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом и стицање теориских знања неопходних за њихово усвајање
- формирање морално-вољних квалитета личности
- оспособљавање ученика да стечена знања, умења и навике користе у свакодневним условима живота и рада
- стицање и развијање свести о потреби чувања здравља и заштити природе и човекове средине

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Турнири у изабраним спортовима за ученике од 5. до 8. разреда	Међуодељењске утакмице по изабраним спортовима	Наставници физичког и здравственог васпитања	септембар, октобар, април, мај, јуни
2.	Рад спортских секција	Тренинзи и учешће на спортским надметањима у следећим спортовима: кошарка, фудбал, одбојка, рукомет, гимнастика, атлетика, пливање..	Наставници физичког и здравственог васпитања	Током школске године
3.	Крос „Трке улицама града“ и Крос РТС-а	Реализација кроса уз учешће ученика свих узраста	Наставници физичког и здравственог васпитања и	прва седмица октобра и април/мај

			учитељи	
4.	Стаза здравља	Реализација трке у сарадњи са локалном самоуправом и друштвом за превенцију шећерне болести	Наставници физичког и здравственог васпитања и учитељи	септембар
6.	Такмичења прописана од стране Министарства просвете (спортска)	Такмичења на свим нивоима	Наставници физичког и здравственог васпитања	Током школске године
8.	Недеља спорта	Градска манифестација спортских активности кроз различите турнире и спортска такмичења у школи и граду током једне наставне недеље	Наставници физичког и здравственог васпитања, учитељи, одељ.старешине	-октобар и април/мај
9.	Реализација физичких активности у разредној настави у 4. разреду са циљем упознавања са предметом у 5. разреду	У делу часова физичког васпитања у разредној настави реализоваће се спортске активности са коришћењем реквизита у учионицама, сали и дворишту школе	Наставници физичког и здравственог васпитања, учитељи	Током шк. године, а посебно током зимског периода
10.	Друге спортско-рекреативне активности и активности током реализације излета и наставе у природи	Према Годишњем плану рада школе за сваку годину и годишњим плановима за физичко васпитање, плановима наставе у природи	Наставници физичког и здравственог васпитања, учитељи	Током школске године

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Програм се израђује на основу Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл. гласник РС“, бр. 11/2024), Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Сл. гласник РС“, бр. 65/2018) и Развојног плана ОШ „Здравко Гложански“ Бечеј.

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученика или запосленог.

Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према детету, ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику (у даљем тексту: родитељ); ученика према другом детету, ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.

Насиље и злостављање може да јави као **физичко, психичко (емоционално), социјално и дигитално**.

Физичко насиље и злостављање је понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика или запосленог; физичко кажњавање деце и ученика од стране запослених и других одраслих особа.

Психичко насиље и злостављање је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета и ученика или запосленог.

Социјално насиље и злостављање је понашање којим се искључује дете и ученик из групе вршњака и различитих облика социјалних активности, одвајањем од других, неприхватањем по основу различитости, ускраћивањем информација, изоловањем од заједнице, ускраћивањем задовољавања социјалних потреба.

Дигитално насиље и злостављање је злоупотреба информационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и сл.

Осим наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика и др.

Злоупотреба детета и ученика је све оно што појединац, односно установа чини или не чини, што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан положај према појединцу или установи (злоупотреба у спорту, у политичке, верске, комерцијалне и друге сврхе). Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање, односно психолошки притисак на дете и ученика од стране родитеља или наставника ради постигнућа која могу да имају за последицу угрожавање нормалног психофизичког и социјалног развоја и најбољег интереса детета.

Сексуално насиље и злостављање је понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Насилни екстремизам је промовисање, заговарање, подржавање, припремање и учествовање у идеолошки мотивисаном насиљу за остваривање друштвених, економских, верских, политичких и других циљева.

Трговина људима је врбовање, превозење, пребацивање, скривање или примање лица, путем претње силом или употребом силе или других облика присиле, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или тешког положаја или давања или примања новца или користи да би се добио пристанак лица које има контролу над другим лицем у циљу експлоатације.

Експлоатација је рад који није у најбољем интересу детета и ученика, а у корист је другог лица, установе или организације. Ове активности могу да имају за последицу угрожавање физичког или менталног здравља, моралног, социјалног и емоционалног развоја детета и ученика, његову економску зависност, ускраћивање права на образовање и слободу избора.

Занемаривање и немарно поступање је пропуштање родитеља, друге особе која је преузела бригу о детету и ученику, установе или запосленог да у оквиру расположивих средстава обезбеди услове за правилан развој детета и ученика у свим областима, а што може да наруши његово здравље и развој.

Занемаривање у установи обухвата: ускраћивање појединих облика образовно-васпитног рада неопходних детету и ученику; нереаговање на сумњу о занемаривању или на занемаривање од стране родитеља; пропусте у обављању надзора и заштите детета и ученика од повређивања, самоповређивања, употребе алкохола,

дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце, укључивања у деструктивне групе и организације и др.

Под **дискриминацијом**, односно дискриминаторним понашањем, подразумева се понашање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање чињења (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статус мигранта, расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Вређање угледа, части или достојанства личности у установи јесте понашање лица или групе лица које може да има обележја психичког и социјалног насиља или злостављања. Када се узнемиравањем и понижавајућим поступањем повређује неко од личних својстава, понашање се квалификује као дискриминација.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ЦИЉЕВИ

Основни принципи на којима је заснован Програм:

- право на живот, опстанак и развој;
- најбољи интерес детета;
- недискриминација и
- учешће деце.

Општи циљ Програма:

- мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика и запослених;
- мера интервенције у ситуацијама када се јавља облик понашања описан раније.

Специфични циљеви у превенцији:

1. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
2. Укључивање свих интересних група (деца, ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директори, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
3. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања, занемаривања и дискриминаторних поступака;
4. Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља и дискриминације у ситуацијама дискриминаторних поступака;
5. Информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља, као и ситуацијама дискриминације;
6. Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља/старатеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања, занемаривања и дискриминаторних поступака.

Специфични циљеви у интервенцији:

1. Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља и дискриминације;
2. Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља и дискриминације;

3. Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и дискриминације, као и процењивање ефикасности програма заштите;
4. Ублажавање и отклањање последица насиља и дискриминације реинтеграција детета/ученика у заједницу вршњака и живот установе;
5. Саветодавни рад са ученицима који трпе, који врше насиље и дискриминацију и који су посматрачи насиља и дискриминације.

Права, обавезе и одговорности свих у установи у превенцији злостављања и занемаривања, дискриминације, вређања угледа, части и достојанства личности:

Запослени својим квалитетним радом (васпитно-образовним, образовно-васпитним, васпитним, стручним и другим радом) и применом различитих метода, облика рада и активности обезбеђују подстицајну и безбедну средину. Запослени не сме својим понашањем да изазове насиље или допринесе насиљу, злостављању и занемаривању, као ни дискриминацији.

Одељењски старешина, наставник и стручни сарадник избором одговарајућих садржаја и начина рада доприносе стицању квалитетних знања и вештина и формирању вредносних ставова за узајамно разумевање, уважавање различитости, конструктивно превазилажење сукоба, разбијање предрасуда, стереотипа и посебно нетолеранције према припадницима мањинских и осетљивих друштвених група и др. и дужни су да обезбеде заштиту детета и ученика од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од незаконитих напада на његову част и углед.

Ученици као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања, обавезни су да: уважавају и поштују личност других – деце, ученика, запослених, родитеља и трећих лица; поштују правила установе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; активно учествују у раду одељењске заједнице; пружају вршњачку подршку, као чланови ученичког парламента и школског одбора, посебно доприносе и учествују у превентивним активностима; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу, злостављању и дискриминацији.

Родитељ је дужан да, у најбољем интересу детета и ученика: сарађује са установом; учествује у превентивним мерама и активностима; уважава и поштује личност свог детета, друге деце и ученика, запослених и других родитеља. Родитељ је дужан да учествује у мерама и активностима које се планирају, припремају и спроводе ради спречавања дискриминаторног понашања; уважава и поштује личност и све аспекте идентитета свог детета, друге деце, ученика, одраслих, других родитеља, запослених и трећих лица. Родитељ детета и ученика не сме својим понашањем у установи да подстиче, помаже, изазове или на било који начин допринесе дискриминацији и вређању угледа, части или достојанства личности, а не сме ни да изазове или допринесе појави насиља, злостављања и занемаривања.

АКТИВНОСТИ У ОБЛАСТИ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Превенцију насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у установи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- 1) подиже ниво свести и осетљивости детета и ученика, родитеља и свих запослених за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;

- 3) истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- 4) унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање код детета и ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања, обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије.
- 6) остварује упознавање са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом.
- 7) развијају социоемоционалне компетенције деце и ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.).
- 8) обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања, дискриминације, вређања угледа, части и достојанства личности;
- 9) сви носиоци обавеза заштите од дискриминације у установи (унутрашња заштита) и ван ње (спољашња заштита), сагласно закону, поступају хитно, ефикасно и координисано у спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања.

Ради континуираног праћења ефеката програма спречавања дискриминаторног понашања, установа врши анализу стања у остваривању равноправности и једнаких могућности. У припреми анализа учествују и представници учесника у образовању и родитеља. Анализа се разматра у одељењима (часови одељењског старешине и одељењских заједница), на родитељским састанцима, ученичком парламенту, стручним органима и тимовима и на савету родитеља. Орган управљања разматра и питања дискриминације у оквиру доношења аката установе (развојни план, годишњи план рада, план стручног усавршавања запослених), усвајања извештаја о њиховом спровођењу и разматрања поштовања општих принципа, остваривања циљева образовања и васпитања и стандарда постигнућа, најмање два пута годишње кроз извештаје директора о свом раду и раду установе.

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Установа има тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту: Тим за заштиту) који је именовао директор.

Осим надлежности поступања у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања, задаци Тима за заштиту јесу, нарочито, да:

- 1) припрема програм заштите у складу са специфичностима установе и утврђеним мерама за унапређивање на основу анализе стања;
- 2) информисе децу и ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција запослених потребних за превенцију и интервенцију у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и ученика и даје одговарајуће предлоге директору;

7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања;

8) води и чува документацију;

9) извештава стручна тела и орган управљања.

Директор је одредила члана Тима за заштиту, одговорног за вођење и чување документације о свим ситуацијама дискриминације и дискриминаторног понашања у којима учествује тим.

Важно је да у установи постоји свест свих запослених да Тим за заштиту не може сам да остварује планиране мере и активности. До резултата се долази само учешћем и одговорношћу сваког лица у стварању ненасилног и подстицајног окружења за живот и учење. Због осетљивости и сложености проблема, Тиму за заштиту је неопходна стална подршка и ангажованост стручних органа и других тимова, директора, органа управљања, Савета родитеља, Општинског савета родитеља и локалне заједнице. За активности које тим за заштиту планира и предлаже на нивоу установе, директор задужује и остале чланове колектива, јер је неопходно да сви учествују у превенцији дискриминације и насиља.

АКТИВНОСТИ У ОБЛАСТИ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Интервенцију чине мере и активности којима се насиље, злостављање, занемаривање, дискриминаторно понашање или вређање угледа, части или достојанства личности зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У установи се интервенише у случајевима сумње или утврђеног вређања угледа, части или достојанства личности и дискриминаторног понашања из расистичких, сексистичких, хомофобичних, ксенофобичних, исламофобичних, антисемитских, антициганистичких или других облика дискриминаторног понашања према лицу, а нарочито млађем, слабијем, са сметњама у развоју и инвалидитетом, према родном идентитету, полу, сексуалној оријентацији, раси, боји коже, верској и националној припадности, језику, имовном стању, социјалном и културном пореклу и другим и претпостављеним или стварним личним својствима.

У школи се интервенише на насиље, злостављање, занемаривање, дискриминацију када се оно дешава или се догодило између: деце или ученика (вршњачко насиље); запосленог и детета, односно ученика; родитеља и детета, односно ученика; родитеља и запосленог, као и када насиље, злостављање, занемаривање и дискриминацију чини треће лице у односу на дете, запосленог или родитеља.

Школа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да дете и ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Да би интервенција у заштити деце/ученика била планирана и реализована на најбољи начин, неопходно је узети у обзир следеће критеријуме:

- да ли се насиље дешава или постоји сумња на насиље;
- где се дешава – да ли се дешава у установи или ван ње;
- ко су учесници/актери насиља, злостављања и занемаривања;
- облик и интензитет насиља, злостављања и занемаривања.

Ради предузимања одговарајућих мера и благовременог реаговања на ризике од дискриминаторног понашања учесника у образовању, сачињава се матрица за процену нивоа дискриминације, тако што се уочено дискриминаторно понашање сврстава се у један од три нивоа дискриминаторног понашања, у зависности од:

- 1) узраст учесника у образовању;
- 2) интензитет, трајање и учесталост дискриминаторног понашања;
- 3) облик и начин дискриминаторног понашања - узнемиравање и понижавајуће поступање;
- 4) последица дискриминаторног понашања.

Приликом сврставања у ниво дискриминаторног понашања учесника у образовању према наведеној матрици, место и време извршеног понашања утичу на избор врсте мере и активностикоје се предузимају у интервенцији.

На основу ових критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност детета и одређују поступци и процедуре.

У складу са проценом нивоа ризика и законском регулативом, доноси се одлука о начину реаговања: случај се решава у установи; случај решава установа у сарадњи са другим релевантним установама; случај се прослеђује надлежним службама.

Свака особа која има сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању обавезна је да реагује.

Кораци поступања у интервенцији у одговору на насиље:

1. Сазнање о насиљу – откривање је први корак у заштити деце/ученика од насиља. Оно се у установи најчешће одвија на два начина:

- опажањем или добијањем информације да је насиље у току;
- сумњом да се насиље дешава на основу:
- препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања ученика и породице,

илипутем поверавања, непосредно – од стране самог ученика

и/илипосредно – од стране треће особе (вршњака, родитеља, старатеља...).

2. Прекидање, заустављање насиља – свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, учитељ/васпитач/разредни старешина, предметни наставник, сваки запослени у установи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ (уколико процени да самостално не може да прекине насиље).

3. Смиривање ситуације подразумева обезбеђивање сигурности за ученика, раздвајање, разговор са актерима.

4. Консултације се остварују непосредно по појави сумње и/или по стицању информација о насиљу. Обављају се у оквиру установе: са колегом; са Тимом за заштиту; са психологом, педагогом, директором и школским полицајцем. У зависности од сложености ситуације, консултације се могу обавити и са службама изван установе: са надлежном службом локалног центра за социјални рад; специјализованом службом локалне здравствене установе.

5. Након откривања насиља и обављених консултација са релевантним стручњацима и/или институцијама, могуће је, у зависности од тежине, предузети следеће акције:

- предузимање неопходних мера на нивоу установе (информисање родитеља о насиљу или особе од поверења у случајевима сумње на насиље у породици),
- договор о заштитним мерама према ученицима (израда плана заштите), предузимање законских мера и организовање посебних програма оснаживања ученика за конструктивно поступање у ситуацијама насиља,
- по потреби укључивање надлежних служби (спољашње заштитне мреже).

Кораци у поступању установе у случају дискриминаторног понашања учесника у образовању:

1) **Проверавање добијене информације** да се дискриминаторно понашање припрема или се догодило обавља се прикупљањем информација - директно или индиректно.

У случају непотврђене сумње дискриминаторног понашања, појачава се васпитни рад и прати понашање учесника у образовању. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за повреду законске забране дискриминације.

2) Зауостављање дискриминаторног понашања и смиривање учесника јесте обавеза свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог, дежурног наставника да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике.

Смиривање учесника подразумева, најпре, одвојене разговоре са извршиоцем дискриминације и са дискриминисаним лицем, а ако се процени да је могућ, без опасности по наставак сукоба, и заједно учесницима и родитељима.

3) Обавештавање и позивање родитеља је обавеза установе. Одмах након зауостављања сукоба учесника - детета или ученика (као дискриминисаног лица и извршиоца дискриминације) установа обавештава и позива родитеља на пријављени број контакт телефона. Уколико родитељ није доступан, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Прикупљање релевантних информација и консултације врше се у установи ради разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа дискриминације, ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције.

Тим за заштиту информише родитеље и укључује их у појачан васпитни рад и план заштите од дискриминације.

5) Предузимање мера и активности према учеснику у образовању, и то за све нивоедискриминације. План заштите од дискриминације сачињава се за конкретну ситуацију сваког од нивоа и за све учеснике - дискриминисано лице, извршиоца дискриминације и сведоке.

6) Праћење ефеката предузетих мера и активности прати установа (одељењски старешина, тим за заштиту, психолог и педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање учесника у образовању које је дискриминисано лице и које је извршилац дискриминације, али и оних који су индиректно били укључени (сведоци).

Праћење ефеката предузетих мера

Тим за заштиту деце/ученика је у обавези да, у сарадњи са запосленима у установи и релевантним установама, прати ефекте предузетих заштитних мера.

У оквиру мера заштите планирају се и активности којима ће се обезбедити реинтеграција или поновно укључивање свих учесника насиља, дискриминације у заједницу установе и њихов даљи безбедан и квалитетан живот и рад у установи. План реинтеграције ће зависити од фактора као што су: врста и тежина насилног чина, последице насиља по појединца и колектив, број учесника и сл.

Праћење и вредновање предузетих активности условљава планирање новог циклуса Програма заштите деце/ученика од насиља.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Ради унапређивања компетенција запослених за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање, реаговање на насиље, злостављање, занемаривање, дискриминацију, вређање угледа, части и достојанства у школи ће бити организовано усавршавање унутар установе кроз предавања и радионице у складу са Годишњим планом рада школе, а у сарадњи са психологом школе и Тимом за професионални развој, по потреби семинари или вебинар у оквиру пројеката школе.

ДОКУМЕНТАЦИЈА, АНАЛИЗА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установа:

- 1) прати остваривање програма заштите установе;
- 2) евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа;
- 4) укључује родитеља у васпитни рад у складу са врстом и нивоом насиља и праћење ефеката предузетих мера и активности;
- 5) анализира стање и извештава.

Одељењски старешина бележи насиље на првом нивоу; прати и процењује делотворност предузетих мера и активности и евидентира у педагошкој документацији.

О случајевима који захтевају укључивање тима за заштиту документацију води, чува и анализира за потребе установе психолог или педагог, а изузетно, други члан тима за заштиту кога одреди директор.

Тим за заштиту сачињава извештај два пута годишње, који директор доставља органу управљања, савету родитеља и ученичком парламенту. Извештај о остваривању програма заштите саставни је део годишњег извештаја о раду установе и доставља се Министарству - односно надлежној школској управи. Извештај садржи: анализу ефеката превентивних мера и активности и резултате самовредновања у овој области, број и врсту случајева дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, предузете интервентне мере и активности, као и њихове ефекте.

Овлашћено лице у установи има обавезу да ажурира податке о дискриминацији. Директор одлучује о дозволи приступа документацији и подацима учесника у образовању у складу да прописима којима се уређује заштита података о личности. На основу анализа стања, праћења дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, установа дефинише даљу политику заштите од дискриминације насиља, злостављања и занемаривања.

На реализацији овог програма укључени су сви запослени у школи, а посебно Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Програм се операционализује Годишњим планом рада за сваку школску годину. Приликом реализације програма активно се укључују лица из локална средина, а посебно: представници МУП-а, Центра за социјални рад, Дечјег диспанзера и Црвеног крста. Укључују се и лица обучена за превенцију и интервенцију у случајевима насиља, злостављања и занемаривања, дискриминације и других облика ризичног понашања, које утврђује министар. У реализацију се активно укључују Вршњачки тим и Ученички парламент школе.

ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА У КРИЗНИМ ДОГАЂАЈИМА У ОШ „ЗДРАВКО ГЛОЖАНСКИ“ БЕЧЕЈ

Правилником о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, број 11 од 14. фебруара 2024.) уређено је поступање школа у кризним ситуацијама. **Програм поступања у кризним догађајима** је обавезни и саставни део Програма заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и Школског програма. Сачињен је на основу Правилника о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и

занемаривање и приручника Поступање установа образовања и васпитања у кризним догађајима.

Сврха Програма поступања у кризним догађајима је:

- уређивање начина поступања у реаговању на кризни догађај,
- јачање отпорности установе,
- обезбеђивање ефикасне реакције у пружању заштите ученицима и запосленима који су били изложени кризном догађају на индиректан или директан начин,
- уређивање начина и активности установе за повратак у редован начин рада.

Под кризним догађајем подразумева се привремено стање немира тј. психичке пометње коју карактерише неспособност особе да превлада неку ситуацију доживљену као претњу, коришћењем до тада уобичајених начина решавања проблема. Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају. Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединаца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица. При избору мера којима ће се реаговати важно је узети у обзир интензитет догађаја, број погођених особа, размере уништења.

Под кризним догађајима у образовно-васпитним установама подразумевају се:

- о Природна смрт ученика
- о Покушај убиства и убиство ученика (у установи или ван ње)
- о Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње)
- о Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи
- о Саобраћајна незгода у којој је повређен или настрадао ученик и/или запослени у установи
- о Нестанак ученика
- о Масовно тровање у простору установе
- о Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу
- о Талачка криза
- о Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади)
- о Техничко-технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар)
- о Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...)
- о Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа
- о Други кризни догађаји.

У случају проглашења ванредне ситуације, односно ванредног стања, установа поступа у складу са прописима који то уређују.

Анализа стања безбедности показала је да је школа предузела све потребне активности које су јој биле на располагању и које су процењене као неопходне. У погледу правне регулативе у школи постоје сви потребни правилници који се тичу безбедности и заштите од насиља (Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује школа, Правила понашања, Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности ученика, Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности запослених) и они се уредно усклађују са новонасталим законским изменама. Школа већ дуже време спроводи мере физичке превенције. У том циљу организовано је дежурство учитеља и наставника и дежурство помоћних радника. У ходницима школе и делу школског дворишта постављен је видео надзор. Школска зграда и двориште су адекватно осветљени. Редовна је сарадња са спољашњом

заштитном мрежом (МУП, ЦСР, Дом здравља...). Случајеви насиља, злостављања или занемаривања се могу пријавити члановима тима током целог радног дана јер је бар један члан тима увек присутан у школи.

Планови евакуације налазе се истакнути на видним местима. Све просторије у школи (канцеларије, учионице, кухиња и све остале помоћне просторије) су јасно означене натписима који се налазе на улазним вратима за сваку просторију са спољашње стране.

За **алармирање** се користе уобичајена, прописана средства алармирања и узбуњивања јавности у ситуацијама кризног догађаја. Такође у зависности од конкретне ситуације, користиће се и школско звоно. Школа поседује и класично, ручно школско звоно. План звучних сигнала за узбуну саставни је део Плана заштите и спасавања и налази се на видним местима.

У циљу јачања компетенција установе за пружање психосоцијалне подршке, реализацију плана евакуације, генерално јачања ефикасности реаговања установе у различитим кризним ситуацијама, у школи се предвиђа стручно усавршавање запослених из следећих области: обука у пружању прве помоћи; обука из противпожарне заштите и раговања у ситуацијама пожара; обука у реализацији плана евакуације за запослене; обуке у пружању психосоцијалне помоћи ученицима; обука о реаговању у ситуацијама нарушене безбедности ученика и запослених. Тим за кризне ситуације ће у сарадњи са Тимом за професионални развој сваке школске године донети план стручног усавршавања који ће обухватити једну или више едукација из наведених области.

Унапређивање безбедности културе ученика и запослених спроводи се континуирано. Са ученицима се кроз превентивне наставне и ваннаставне активности ради на овом пољу. Са циљем подизања безбедносне културе ученика и запослених школа ће предузимати следеће активности: едукација ученика да препознају опасне и кризне ситуације (предавања, трибине, гостовања стручњака по позиву, радионице, ИКТ квизови...); едукација ученика и запослених о начинима реаговања у кризним ситуацијама; едукација ученика и запослених о начинима трагања за помоћи у току и након завршетка кризне ситуације; едукација ученика и запослених на тему превенције и подизања безбедносне културе у школи.

Сарадња са родитељима, тј. породицом ученика, се превасходно одвија преко отворених врата, родитељских састанака и Савета родитеља. Индивидуална сарадња успоставља се по потреби. Сарадња на релацији школа-родитељи неопходна је како у превентивним активностима, тако и у интервенцији у ситуацији насиља. Потребно је мотивисати родитеље да што више и активније учествују у активностима које школа спроводи. Представник Савета родитеља је члан Тима за кризне догађаје и у ситуацијама кризног догађаја равноправно учествује у реализацији свих планираних активности, комуницирајући активно са осталим члановима Савета, заступајући њихове предлоге, потребе и интересе.

Начин реаговања – кораци у поступању установе када се догоди кризни догађај;

У ситуацијама кризних догађаја, активности у установи спроводиће се по следећим корацима:

1. Прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа	Тим прикупља информације о догађају (опис догађаја, место и време када се десио догађај), ко је све погођен кризним догађајем и каква му је помоћ потребна, где се налази и у каквом је стању, као и о томе шта је већ урађено поводом тога у установи. У зависности од врсте/облика кризног догађаја, наредни корак подразумева хитно обавештавање полиције, хитне помоћи, ватрогасне службе, као и других евентуално потребних органа/служби.
---	--

	Неопходно је да запослени у установи поступају у складу са планом поступања у ситуацијама кризе и у зависности од врсте кризног догађаја, и у складу са планом евакуације. Тим за кризне догађаје благовремено информисе Министарство просвете, односно ШУ НС о догађају, као и предузетим активностима.
2. Успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите (социјална и здравствена заштита, полиција, јавно тужилаштво, јединица локалне самоуправе, мобилни тим).	На основу прикупљених података, уз обавезу хитног обавештавања спољашње мреже заштите, установа врши процену да ли може да поступа самостално или јој је потребна помоћ и подршка представника спољашње мреже заштите, са којом израђује јединствен план деловања, начин рада и извештавања. У зависности од облика/врсте и степена интензитета кризног догађаја установа процењује кога укључује од спољашње мреже заштите.
3. Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције	Уколико кризни догађај као последицу има најмање троје или више повређених или настрадалих лица, директор је у обавези да одмах по сазнању обавестити Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације, који је формиран у складу са Протоколом о поступању приликом суочавања друштва са кризним ситуацијама у оквиру Радне групе Владе Републике Србије ради пружања неопходне подршке. У ситуацијама када поступа мобилни тим, тим за кризне догађаје установе постаје саставни део мобилног тима. Тим за кризне догађаје установе пружа потребне информације мобилном тиму, учествује у заједничком планирању,
4. Благовремено информисање деце/ученика, родитеља, запослених и медија о догађају	Директор установе именује особе задужене за припрему званичних информација за родитеље, ученике, запослене и за медије. Обавештења имају сврху континуираног информисања запослених, родитеља и деце/ученика и медија о најновијим, провереним и тачним информацијама до којих је установа дошла, ради планирања одговарајуће подршке и предузимања других потребних мера (сузбијање гласина и ширења панике); упознавање са могућим тешкоћама, ризицима, изазовима и начинима за њихово превазилажење; упознавање са начинима подршке. Саопштење за медије сачињава се у сарадњи са надлежним службама Министарства.
5. Психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленима	Тим за кризне догађаје прати реаговања ученика, родитеља и запослених, идентификује коме је помоћ потребна и у складу са тим организује пружање психосоцијалне подршке. Приликом пружања психосоцијалне подршке као основна интервенција користи се психолошка прва помоћ. У зависности од врсте, интензитета и последица кризног догађаја, тим процењује потребу за укључивањем представника из система здравствене заштите у циљу пружања психосоцијалне подршке и/или укључивање интерсекторског мобилног тима за кризне ситуације.
6. Израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи	Тим за кризне догађаје у сарадњи са релевантним тимовима установе израђује план рада по измењеном, прилагођеном плану. Неопходно је да начин рада установе буде прилагођен последицама кризног догађаја, могућностима и потребама деце/ученика и запослених у погледу реализације свих школских активности непосредно након кризног догађаја. План рада треба да садржи конкретне активности/мере које установа планира да предузме, носиоце (извршиоце) планираних активности, временску динамику, начин извршења, начини праћења и извештавања. Приликом прављења плана важно је узети у обзир врсту кризног

	догађаја, број погођених особа, процену даљих ризика, реакцију локалне заједнице и одговарајуће правне аспекте. Након кризног догађаја, неопходно је да установа предузима активности које ће водити стабилизацији стања у установи – постепени повратак установе на редован начин рада који је био успостављен пре кризног догађаја уз континуирано праћење понашања деце/ученика и запослених у циљу процене ефеката подршке и предузимања даљих мера. Установа прати реализацију плана и у зависности од тока смиривања кризног догађаја, ревидира план, надопуњује га и коригује.
7. Организација евентуалних комеморативних активности	У случају кризних догађаја са смртним исходом, тим учествује у организацији и планирању адекватних комеморативних активности.
8. Праћење реализације плана и евалуација	Неопходно је праћење реализације плана рада (у оквиру плана рада и тима за заштиту) у измењеним условима, евентуалне корекције и допуне плана у зависности од процене степена, броја и последица изазваних кризним догађајем и предузетим корацима.
9. Вођење документације и извештавање	Тим је дужан и да води документацију о спроведеним активностима у вези поступањем у кризној ситуацијом. Извештај о поступању установе доставља се ШУ НС, у року од 15 дана од наступања периода стабилизације рада у установи.

Начин праћења, евалуацију и извештавања о реализацији програма

Након реализације плана поступања у кризним догађајима, и успостављања стабилног стања у установи, Тим за кризне догађаје врши евалуацију спроведених активности и сачињава извештај.

Евалуација обухвата: анализу ефеката спроведених мера и активности, односно реализацију измењеног плана рада, као и пружање прве психолошке помоћи, са посебним освртом на снаге, изазове и препоруке у реаговању на кризни догађај. На основу евалуације плана реаговања у конкретним ситуацијама, установа даље унапређује план поступања установе у кризним ситуацијама.

Уколико је због кризног догађаја дошло до прекида или извођења наставе у измењеним условима, Тим за кризне догађаје у сарадњи са Педагошким колегијумом израђује посебан план даље реализације образовно-васпитног рада. Израђени план реализације усваја Наставничко веће, док Школски одбор доноси одлуку, а сагласност на план даје Школска управа Нови Сад.

Тим за кризне догађаје прати остваривање плана поступања у кризним догађајима, евидентира кризне догађаје, анализира стање и извештава. Такође, континуирано прати реаговања деце/ученика и запослених и процењује потребу за психосоцијалном подршком у наредном периоду и у сарадњи са спољашњом мрежом заштите израђује план о њеној реализацији. У сарадњи са спољашњом мрежом заштите процењује степен смиривања ситуације и покреће процес договарања са породицама жртава и повређених о начинима обележавања сећања на догађај (обезбеђивање простора, активности сећања, обележавања годишњица и слично).

ТИМ ЗА КРИЗНЕ ДОГАЂАЈЕ

Тим за кризне догађаје формиран је у оквиру тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као његов обавезни део.

Циљ рада овог тима је ефикасно поступање установе у кризним догађајима. Тим је задужен за спровођење следећих активности:

- **Координација обухвата активности** – планирања, организације, координације и сарадње са спољном заштитном мрежом, праћења и евалуације.

- **Психосоцијална подршка обухвата активности** – праћења реаговања, процена потреба за психосоцијалном подршком, пружање индивидуалне и групне подршке, процена потребе за укључивањем мобилног тима и уколико до тога дође, сарадња са мобилним тимом.
- **Информисање обухвата активности** – прикупљања, проверавања, селекције, дистрибуције информација, као и припреме саопштења.

Директор установе руководи Тимом за кризне догађаје. Чланови тима за кризне догађаје могу бити чланови тима за заштиту, као и други одговарајући запослени, представници родитеља и представници спољашње мреже заштите. Обавезни чланови тима за кризне догађаје су: координатор тима за заштиту, представник родитеља, стручни сарадник и одговарајући наставници и други запослени из установе, а који могу бити и чланови тима за заштиту.

Када установа има сазнање да се догодио кризни догађај одмах, а најкасније у року од 24 сата, активира се Тим за кризне догађаје, који има **следеће задатке**:

- прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа;
- успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите;
- сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције;
- благовремено информисање деце/ученика, родитеља, запослених и медија о догађају;
- психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленима;
- израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи;
- организација евентуалних комеморативних активности;
- праћење реализације планова и евалуација;
- вођење документације и извештавање и
- други послови који могу бити од значаја у ситуацијама када се деси кризни догађај.

Активности Тима за кризне догађаје биће осмишљаване и реализоване у складу са потребама, а основни циљ је умањивање последица кризног догађаја, спречавање ширења непроверених и узнемирујућих информација, олакшавање враћања у равнотежу погођенима кризом, превазилажење постојећих и превенција потенцијалних кризних ситуација.

Чланови Тима за кризне догађаје су:

1. Директор школе и координатор Тима
2. Помоћник директора
3. Координатор Тима за заштиту од днзз
4. Педагог школе
5. Психолог школе
6. Наставник предметне наставе
7. Наставник разредне наставе
8. Секретар школе
9. Представник родитеља

Програм се операционализује Годишњим планом рада за сваку школску годину.

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

У циљу подстицања индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства школа ће реализовати

ваннаставне активности ученика у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

Реализација ових активности везана је и за сарадњу са локалном средином и ангажовањем школе у разним пројектима. Садржај ових активности у разредној настави дат је у склопу програма за сваки разред, а овде су садржаји дати оријентационо. Сви садржаји и активности које се реализују у току једне школске године нису унапред предвидиви, односно током године се реализују и неке активности и садржаји који нису дати у плановима. Инструктори у раду секција су наставници одговарајућих струка, афинитета или способности, али то могу да буду и стручни сарадници, као и друга подобна и стручна лица изван школе (родитељи или суграђани који поседују квалитете неопходне за рад са ученицима). У предметној настави ученици се изјашњавају путем анкете о укључивању у неку од секција на почетку сваке школске године. Веома је значајно што се на овим активностима ради на развијању духа другарства, толеранције на различитости, спремност пружања помоћи и подршке другима, духа тимског рада. У табели су дати глобални садржаји који су у Годишњем плану рада школе детаљније разрађени, а током године се често реализује више од планираног, тј. приказани су оквирни садржаји по областима.

Садржај активности рада секција планирају руководиоци секција, пишу планове рада секција, дневнике рада и воде евиденцију доласка ученика. Договарају се о изради анкетних листића и анкетирању ученика, о набавци потребног материјала. На крају школске године сумирају резултате, предлажу садржаје и активности за следећу годину.

Ред. бр.	Назив секције / Циљеви	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	<u>Математичка секција у 1.циклусу</u> Помаже ученицима да на разне начине обогате своје математичко знање, а посебно да се припреме за разна математичка такмичења. Као и да се упознају са карактером задатка, са начином давања тачних одговора. Решавањем оваквих задатака нарочито ће допринети подстицању интереса за математику, развијању математичког мишљења, логике и довитљивости. Њихов циљ је да допринесу развоју оштроумности и математичких способности, голицају деју машту, развијају интерес и знатижељу ђака, допринесе развоју њихових способности да самостално мисле и откривају тајне математичких светова.	-радионице, игра, дружења, израда радова за конкурс... —издрада цртежа, панона, занимљивих задатака, геометријских фигура, модела геометријских тела од сламчица -припрема и учешће на такмичењима (Мислиша, Кенгур, МО) -организоване посете у договору са разним институцијама	учитељи, предметни наставници	током године

2.	<u>Новинарска секција</u> Формирана је у циљу стицања основа новинарског умећа, као једног од облика медијског изражавања, као и неговање лепе речи. Ученици ће се, кроз ову секцију, оспособити за адекватно усмено и писмено изражавање, смислено ће испуњавати слободно време и добити прилику да се афирмишу међу својим друговима и тако стичу самопоуздање и осећај да њихове квалитете многи препознају и цене.	-упознавање са новинарском делатношћу, врстама писања, практична вежбања израде новинарских чланака и прилога за лист; уређење листа и постављање на сајт, редовно ажурирање фејсбук странице о школи -припрема чланака за израду флајера -посета једној штампарији у граду и мини-сајму књига	наставници	један час недељно током целе године
3.	<u>Рецитаторска секција-</u> Упућивање ученика у правилно изговарање, наглашавање и акцентовање поезије, учешће рецитатора у школским приредбама и програмима, избор песама за такмичење, припрема ученика и учешће на школском такмичењу и смотри рецитатора, сусрети са песницима у библиотеци града или школи	-практична вежбања, наступи и такмичења	наставници матерњег језика	један час недељно током целе године
4.	<u>Драмска секција</u> Припрема краћих представа и наступи на приредбама, увођење ученика у драмско стваралаштво и сценску уметност	-рад са текстовима, практична вежбања, реализација наступа - курсеви глуме и режије; - анализе представа и драмског програма радија и телевизије	- наставници матерњег језика - учитељи	један час недељно током целе године
5.	<u>Библиотека са читалачким клубом</u> Развијање љубави према књизи; оспособљавање ученика за рад у библиотеци и самостално коришћење разних извора сазнања	-читање одобрених дела/најчитанијих за одређени узраст/ -радионице са анализама и дебатом о тим делима -панои у холу о знаменитим књижевницима -акција сакупљања књига за библиотеку -књижевно школско вече	библиотекар, учитељи, наставници матерњег језика	током године
6.	<u>Ликовна секција</u> Упознавање ученика са различитим методама и стиловима изражавања у ликовној култури, израда цртежа, слика, предмета, постављање изложби у холу школе, учешће у градским манифестацијама везаним за овај предмет, учешће на разним конкурсима, посете изложбеним поставкама у граду	-упознавање са разним техникама ликовног изражавања, израда радова, постављање изложби, развијање способности критичких процена радова, уређење школе, припрема радова за конкурсе	-наставници ликовне културе	један час недељно током целе године
7.	<u>Историјска секција</u> Упознавање ученика са историјом,	-приказивање документарног материјала и документарних	-наставник историје,	-један час недељно током

	обичајима, знаменитим личностима, споменицима града, обележавање значајних датума из прошлости наше државе, продубљивање знања из овог предмета, реализација тематских изложби, посете музеју и архиву, израда и постављање панора, тематска недеља посвећена једном од значајнијих историјских догађаја	филмова, посета историјским објектима и институцијама града, припрема изложби за кабинет и холове, употреба различитих историјских извора	грађанског васпитања	целе године -изложбе током године
8.	<u>Географска секција</u> Развој креативности, проширивање ученичког знања и интересовања, које се надограђује на оно што се стиче током редовне наставе, као и дружење и разонода са вршњацима.	- употреба компаса, упознавање са светским- - израда панора о светским чудима и сл. -пројекција филмова -теренска настава географије	- наставници географије	једном недељно
9.	<u>Еколошка секција</u> Развијање свести о потреби и могућностима личног ангажовања у заштити животне средине, усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину	- практични радови, уређење кабинета и дворишта - израда панора -експерименти - обележавање значајних датума	- наставници биологије	једном недељно
10.	<u>Саобраћајна секција-</u> Оспособити ученике за безбедно понашање у саобраћају, а ученике 7. и 8. разреда припремити за полагање за дозволу, припремање ученика за такмичење „Шта знаш о саобраћају“	-прикупљање прилога о опасним и ризикантним ситуацијама - вежбање тестова, вожње бицикла, ролера, тротинета на полигону - посета ауто школи	- наставници технике и технологије	једном недељно
11.	<u>Макетарска секција</u> Упознавање ученика са различитим стилима и техникама градње, израда шема, цртежа, модела, практични радови; да се баве креативним стварима које развијају машту и фину моторику	-практични радови, прављење изложби у кабинету и холу и учешће на такмичењу -рециклирање	-учитељи -наставници технике и технологије	један час недељно
12.	<u>Информатичко-програмерска секција</u> Развијање и стицање знања из различитих области информатике, упознавање ученика са основним софтверима за израду програма	- рад са текстом, графиком, растерски.., интернет - припрема презентација -гледање видео презентација, туторијала	- наставници информатике	један час недељно
13.	<u>Спортске секције</u> Циљ је да се код ученика развија и практикује свест о: 1) здравом начину живота, 2) важности сопственог здравља и безбедности, 3) бављењу физичким активностима (како би се формирале чврсте навике за редовним телесним вежбањем). Са друге стране је циљ превенција	- тренинзи, увежбавање, радионичарски рад, посете утакмицама	Актив наставника физичког и здравственог васпитања	Једном недељно

	насиља, наркоманије, малолетничке деликвенције и има следеће васпитне циљеве: -уважавање разлика у физичким способностима и изгледу -јачање самопоуздања -развијање тимског духа -развијање спортског понашања такмичара, посматрача, навијача -пружање подршке саиграчима -спортско прихватање неуспеха и развој самоконтроле - стицање знања за препознавање ризика од спортских повреда и указивања прве помоћи			
14.	<u>Шаховска секција</u> - развијање логичког и критичког мишљења, концентрације и памћења - подстицање стратешког планирања, доношења одлука и решавања проблема - развијање стрпљења, упорности, дисциплине и одговорности - неговање фер-плеја, међусобног поштовања и спортског духа - оспособљавање ученика за примену основних шаховских правила и тактика и учешће на школским и другим шаховским такмичењима	- учење и увежбавање правила шаховске игре и основних тактичких и стратешких елемената - решавање шаховских задатака и анализа одиграних партија - играње партија између чланова секције и симултанки - организовање интерних турнира и учешће на школским, општинским и другим шаховским такмичењима - примена дигиталних шаховских платформи и едукативних материјала у наставном раду - сарадња са шаховским клубовима и учешће у промотивним активностима посвећеним шаху.	наставници	током наставне године

ПРОГРАМ ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Излазећу у сусрет потребама запослених родитеља у школи је организован продужени боравак за ученике првог и другог разреда. Ученици бораве у продуженом боравку у зависности од смене коју похађају, пре или после наставе. Боравак ради од 6,00 до 16,00 часова (или дуже у зависности од потреба родитеља). У оквиру продуженог боравка ученицима се обезбеђују игра, културно-уметничке, спортске активности, учење, израда домаћих задатака и извршавање других обавеза ученика у безбедном окружењу под надзором наставника.

<u>Прва смена</u> Од 7.00 до 9.00 – слободно време Од 9.00 до 9.30 – доручак-ужина Од 9.30 до 11.30 – самосталан рад – часови учења	<u>Друга смена</u> Од 11.30 до 12.30 – слободно време Од 12.30 до 13.00 - ручак Од 13 до 13.30 – одмор Од 13.30 до 14.30 – самосталан рад –
---	--

Од 11.30 до 12.30 – слободне активности	часови учења
Од 12.30 до 13.00 – ручак	Од 14.30 до 15. 30 – слободне активности
Од 13.00 до 13.30 – одмор	Од 15.30 до 16.00 – одмор

Циљеви продуженог боравака:

- социјални и емоционални развој деце кроз стицање потребних знања и социјалних вештина
- развијање позитивне слике о себи и самопоуздање
- развијање самоконтроле код ученика
- спремност на сарадњу, разумевање потреба других , бољи вршњачки односи
- умеће ненасилног решавања сукоба и интеграције у вршњачком окружењу
- развијање креативности и стваралаштва
- промовисање здравог начина живота
- развој опште културе

Задаци:

- развијање радних навика код ученика и редовност у извршавању школских обавеза
- контрола и помоћ у изради домаћих задатака
- развијање самосталности
- проширивање и продубљивање знања
- развој социјализације
- учествовање у игри, рекреацији, креативним радионицама и спортским активностима
- уређење простора
- сарадња са родитељима

Ред. бр.	Активности	Време реализације
1.	Упознавање са родитељима и ученицима, упознавање са распоредом дневним активности, договор о раду; разговор са учитељима чија одељења похађају, сређивање евиденције	септембар
2.	Реализација дневних активности према плану- долазак и пријем ученика, ужина, израда домаћих задатака, учење и вежбање; игре по избору ученика; реализација планираних слободних и стваралачких активности – ликовне, музичке, спортске ; боравак на отвореном- двориште школе или шетње ван школе; реализација активности које се организоване на нивоу школе (обележавање празника, значајних датума, припреме изложби и приредби, посете и обиласци градских изложби, представа, ...); одлазак ученика на наставу или кући	од 6,00 до 16,00 часова свакодневно
3.	Сарадња са родитељима и учитељима везана за наставне садржаје, напредовање ученика, отклањање различитих проблема	по потреби, а најмање два пута годишње родитељски састанци
4.	Анализе рада и напредовања ученика на крају класификационих периода	према календару
5.	Вођење прописане евиденције	свакодневно

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Школа у сарадњи са установама за професионалну оријентацију помаже родитељима, односно другим законским заступницима и ученицима у избору средње школе и занимања, према склоностима и способностима ученика и у том циљу прати њихов развој и информише их о карактеру и условима рада појединих занимања. Ради праћења индивидуалних склоности ученика и пружања помоћи ученицима и њиховим родитељима, односно другим законским заступницима у избору средње школе и занимања, школа формира тим за професионалну оријентацију, у чијем саставу су стручни сарадници и наставници. Тим за професионалну оријентацију реализује програм професионалне оријентације за ученике седмог и осмог разреда.

Основни циљ професионалне оријентације је упознавање ученика са светом занимања, упознавање са различитим пословима и професијама у којим се ти послови обављају и развијање свести код ученика о личним склоностима и интересовањима и способностима за бављење одређеним пословима и занимањима. Реализује се кроз различите садржаје у оквиру редовне и додатне наставе, слободне активности, посете, наставу у природи, излете и екскурзије. Крајњи циљ је да се ученици добро процене своје способности и интересовања, стекну правилан став о радном ангажовању и оспособе да самостално одаберу наставак школовања. Интензиве активност у овој области ради се са ученицима седмог и нарочито осмог разреда и овде су наведене те активности.

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника/ стручне службе	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Самоспознаја	Ученици слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, одговарају на питања, дискутују, предлажу, користе рачунаре, праве паное, сарађују у групи или пару.	Наставник припрема материјал за радионице, организује, реализује радионице, информише, пише, црта, мотивише, прати активности ученика, подстиче на рад, објашњава, демонстрира	- индивидуално професионално саветовање за ученике 8. Разреда - тестирање и разговори индивидуално са ученицима - радионице	Ученици треба да кроз радионице, тестове, интроспекцију и саветовање препознају своје таленте, интересовања, вредности, склоности и могућности; Општи циљ ове области је освешћивање личних афинитета и капацитета ученика у оквиру стицања реалне слике о себи.
Информисање о занимањима	Ученици слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, одговарају на питања, дискутују, предлажу, користе рачунаре, праве	Наставник припрема материјал за радионице, организује, реализује радионице, информише, пише, црта, мотивише, прати активности	- радионице - подела едукативних материјала везаних за избор занимања – школе	Ученици треба да истражују свет занимања и професија, која су знања, вештине и особине потребне за успешно бављење занимањем, какве

	паное, сарађују у групи или пару.	ученика, подстиче на рад, објашњава, демонстрира	-постављање паное и подела информатора ученицима - заједнички родитељски састанци, презентације занимања родитеља - презентације НСЗ,БУМа, КЗМ	могућности постоје на тржишту рада; Општи циљ ове области је стицање знања о различитим информационим понудама о школи и занимању, као и оспособљавање ученика да активно и самостално користе расположиве информације
Могућности школовања	Ученици слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, одговарају на питања, дискутују, предлажу, користе рачунаре, праве паное, сарађују у групи или пару.	Наставник припрема материјал за радионице, организује, реализује радионице, информише, пише, црта, мотивише, прати активности ученика, подстиче на рад, објашњава, демонстрира	- радионице - посета Сајма образовања - презентације и искуства бивших ученика, запослених у различитим секторима -упознавање са системом школовања у Србији и осталим земљама	Ученици треба да се упознају са могућностима за школовање - школама, факултетима и другим образовним установама и сазнају како изгледа школовање за њихово жељено занимање; Општи циљ је упознавање ученика са начинима информисања о могућностима школовања.
Реални сусрети	Ученици одлазе на реалне сусрете ако су ван школе, присуствују излагању експерата, постављају питања, учествују у неким практичним активностима.	Наставник организује долазак експерата, организује одлазак деце у друге школе или установе (организације), води ученике на реалне сусрета, охрабрује ученике да постављају питања.	- сусрети са експертима у школи и/или одласци у друге школе или организације, индустрије -презентација средњих школа у нашој школи - одлазак на један наставни дан/радни дан - анализирање наставних предмета/уџбеника	Ученици треба да се упознају са представницима жељених занимања и радним окружењем, испробавају поједине радне задатке и распитују се о занимањима и потребном школовању; Општи циљ ове области је упознавање са светом рада и опробавање ученика у аутентичним ситуацијама у свету рада

Одлука о избору занимања	Ученици слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, одговарају на питања, дискутују, предлажу, користе рачунаре, праве паносе, сарађују у групи или пару.	Наставник припрема материјал за радионице, организује, реализује радионице, информисање, пише, црта, мотивише, прати активности ученика, подстиче на рад, објашњава, демонстрира	- радионице - саветодавни разговор - информисање родитеља	Ученици треба да боље познају себе, имају потребне информације и да су сигурнији у доношењу одлука. Општи циљ је оснажити ученике да самостално донесу одлуку о даљем школовању и занимању.
--------------------------	---	--	---	---

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Брига о здрављу ученика заузима једно од кључних места у раду школе. Брига о здрављу прожима се у редовној настави многих предмета (свет око нас, природа и друштво, биологија, географија, хемија, физичко и здравствено васпитање), у часовима одељењског старешине, а представници неких институција локалне средине веома су ангажовани при реализацији овог програма. Пре свих ту су здравствене установе, потом Црвени крст и МУП.

Циљ програма је друштвена и лична брига о здрављу сваког детета.

Један од најважнијих циљева у области здравствене заштите је и развијање, код сваког ученика појединачно, свести о значају очувања личног здравља и значаја његовог активног односа према томе, као и развијање правилног односа према исхрани, слободном времену, боравку у природи, редовним консултацијама у здравственим службама и избегавању ризичних ситуација и понашања, која могу штетно утицати на њих.

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Систематски прегледи ученика у Дечијем диспанзеру	-обављање прегледа у здравственој установи у присуству родитеља	здравствене установе	По плану здравствених установа
2.	Вакцинација ученика	-вакцинација у здравственој установи у присуству родитеља	здравствене установе	По плану здравствених установа
3.	Стоматолошки преглед	-по одељењима одржана предавања и обављени систематски прегледи зуба	здравствене установе	По плану здравствених установа

4.	Предавања Дома здравља према њиховом избору тема,а које се односе на одређени узраст (од личне хигијене, преко здраве исхране, промена у пубертету, до бављења спортом и заштите од алкохола, дувана и психоактивних супстанци)	-предавања у сваком одељењу од 1. до 8.разреда	здравствене установе	По плану здравствених установа
5.	Предавања представника МУП-према њиховом избору тема,а које се односе на одређени узраст	-предавања у сваком одељењу од 1. до 8.разреда	МУП	По плану МУП-а
6.	Предавање о болестима зависности	-радионице у сваком одељењу 7.и 8.разреда	-вршњачки едукатори -одељ.старешине -стручни сарадници	-током године
7.	Обележавање значајних датума везаних за здравствену превенцију	-часови одељ.старешине -еколошка секција	-одељ.старешине -предметни наставници	-током године
8.	Реализација тема на ЧОС-у	-часови одељењског старешине	-одељ.старешине или предавачи из локалне средине	-према плановима током године
9.	Реализација акције – Дан здраве исхране	-укључивање свих ученика, постављање трпезе са здравом храном	-наставници биологије	једном у првом полугодишту
10.	Бављење спортом – сви часови физичког и здравственог васпитања, часови спортских секција, боравак на настави у природи и на излету, недеље спорта	-одржани часови физичког и здравственог васпитања, секција, такмичења у овој области, турнира, рекреација током наставе у природи, излета и екскурзија	-наставници физичког и здравственог васпитања и одељ.старешине	током године на свим наведеним садржајима

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Школа у сарадњи са надлежним установама брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група, на основу програма социјалне заштите. Уколико је потребно школа организује прикупљање средстава за ове сврхе кроз акције школског спорта, волонтирања и других добротворних акција. Школа посебно води рачуна о ученицима који имају потешкоће у породичном окружењу –породица у процедури развода брака, лоши узајамни односи родитеља, озбиљнија болест ужег члана породице или ученика, тешки материјални услови, поремећаји понашања родитеља или ученика, болести зависности родитеља или ученика, други поремећаји понашања – бежање из школе, крађа, припадност деструктивној групи. Програм

социјалне заштите ученика односи се на интензивну сарадњу са Центром за социјални рад на нивоу општине Бечеј у проналажењу могућности материјалне и безбедоносне сигурности и решавање породичне проблематике. Сарадња са ЦСР се посебно огледа у организовању конференција случаја код појединих ученика.

Циљеви програма социјалне заштите:

- створити једнаке могућности за живот ученика у школи и подстицати социјалну укљученост;
- свим ученицима обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити;
- пружање помоћи ученицима у превазилажењу социјалних и животних тешкоћа;
- предупредити злостављање, занемаривање и експлоатисање, односно отклонити њихове последице.

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Идентификација ученика са тешкоћама у емоционалном развоју, сазревању, променама у понашању, тешкоћама у напредовању и тежим породичним проблемима	-подаци из упитника за родитеље ученика 1.разреда, разговор са родитељима, подаци Центра за социјални рад, разговор са ученицима, одељ.старешинама и наставницима	-родитељи, ЦСР, стручни сарадници, наставници	током школске године
2.	Рад са родитељима на оснаживању за решавање проблема ученика који су последица поремећених породичних односа	саветодавно-инструктивни рад са родитељима и ученицима	-стручни сарадници, наставници, ЦСР	током школске године
3.	Оспособљавање родитеља за решавање проблема који се односе на понашање ученика	- саветодавно-инструктивни рад са родитељима	Стручни сарадници, наставници , ЦСР	током школске године
4.	Сарадња са социјалним институцијама	предавања, саветодавни разговори , тематско – едукативне радионице	Представници школе, ЦСР	према потреби
5.	Посредовање у остваривању права на материјалну помоћ (уџбеници, настава у природи,екскурзије, лечења)	-упућивање дописа одговарајућој институцији и разговори са родитељима	Одељењске старешине, ЦСР, општина, Црвени крст...	током школске године
6.	Организација хуманитарних акција	договор са родитељима, ученицима и наставницима	-Ученички парламент, наставници	током школске године
7.	Донације у пројектима за ученика	у оквиру пројеката обезбеђена средстава и помоћ ученицима	-реализатори пројекта и организације које га финансирају	током године

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса. Очување природних ресурса односи се и на упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике. Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине - локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине.

У оквиру овог програма ученици се информишу о значају очувања животне средине, са посебним освртом на њихов лични допринос и ангажовање у реализацију акција на нивоу школе и локалне заједнице.

На часовима одељењског старешине у свим узрастима обрађују се одређене теме. Посебне активности реализују наставници биологије у редовној настави и у раду еколошке секције. У редовној настави приликом обраде пригодних тема (свет око нас, природа и друштво, географија, биологија, физика, хемија, техничко) ученици ће добити информације о загађивачима ваздуха, глобалном отопљавању, променама у клими и њиховом утицају на живот на планети, значају одрживе енергије, значај селекције отпада, рециклаже истог, заштити вода, шума, утицај отпада, посебно пластике, на животну средину, опасности од пожара и поплава.

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Уређење учионица и кабинета; Организовање акције сакупљања (пластичних чепова, папира, алуминијумских конзерви)	- часови одељ.старешине	одељ.старешине	- према плановима током године
2.	Реализација тема на ЧОС-у: Дан животиња, Дан вода и пролећа, Царство биљног света – еколошка радионица, Природа се чува и воли, Наше дружење на екскурзији, Уређујемо учионицу, Наши трагови по клупама, зидовима, Култура живљења, За успомену школи...	- часови одељ.старешине	одељ.старешине	- према плановима током године
3.	Рад еколошке секције - израда едукативних панела, мерења загађења реке, посета Заводу за јавно здравље, постављање садница украсног цвећа, прикупљање података са интернета о загађењу животне средине; кућица за птице	- рад еколошке секције	- еколошка секција, ученици	- током године

4.	Укључивање у акције локалне заједнице: акција „Очистимо Србију“ – на локалу	-чишћење града и околине	-ОС и ученици, остали запослени	Април или мај
5.	Сакупљање секундарних сировина – акција сакупљања старог папира, одлагање потрошених батерија, одлагање отпада у школи у посебним контејнерима	–редовно сакупљање и одлагање отпада и секундарних сировина	-ОС , ученици, предметни наставници, чланови еколошке секције	- током целе године
6.	Постављање жардињера са цвећем у школској згради и дворишту и уређење паноа	редовно одржавање и неговање зеленила и школског паноа	-ОС , ученици, предметни наставници	- током целе године
7.	Обележавање значајних датума – Борбе против пушења, Дан вода, Дан планете Земље, Дан озонског омотача...	- ликовни радови, радионице, секције	- еколошка секција, ученици	- током године

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са локалном самоуправом реализује се на основу програма сарадње којим школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе. Ова сарадња одвија се и на територији издвојених одељења.

Локална самоуправа значајно утиче на рад школе, а првенствено кроз различите облике финансирања, од свакодневног рада, до унапређења материјално-техничких услова. Одељење за друштвене делатности, односно просветна инспекција прати рад школе, а такође и друге инспекцијске службе.

Циљ:

- идентификовање и интегрисање ресурса локалне заједнице који би могли бити у служби оснаживања школе и породице, развоја и напредовања ученика;
- познавање и коришћење ресурса заједнице од стране породице у циљу добијања потребних услуга; интеракција са другим породицама кроз активности које организује заједница; свест о значају школе за заједницу и доприносу заједнице јачању школе;
- свест о ресурсима заједнице који би обогатили рад школе; отвореност за укључивање чланова заједнице у школске активности; стручно упућивање деце и породица на коришћење одређених сервиса локалне заједнице.

ИНСТИТУЦИЈА СА КОЈОМ СЕ САРАЂУЈЕ	ОБЛАСТ / САДРЖАЈ САРАДЊЕ
Општинска управа Бечеј	свакодневно функционисање, пројекти
Савез спортова Општине Бечеј	Корективне вежбе, Обука пливања,

	Организација спортских такмичења
Центар за социјални рад	Помоћ ученицима
Дом здравља Бечеј, Дечији диспансер	Здравствена заштита ученика, здравствена едукација
МУП Бечеј	едукација ученика (саобраћај, превенција зависности), безбедност ученика
Основне школе са територије општине Бечеј	организација такмичења, заједничке локалне активности
Средње школе из Бечеја	професионална оријентација ученика 7.-8.разреда (презентације, дани отворених врата..)
ШОСО „Братство“ , Бечеј	додатна подршка ученицима
Предшколска установа „Лабуд Пејовић“	радионице за предшколце
Мађарско културно друштво „Петефи Шандор“, Бечеј	култура и неговање традиције (приредбе, такмичења, путовања)
БУМ – Бечејско Удружење Младих	заштита животне средине, хуманитарни рад (акције, едукације...)
Удружење грађана Еко Бечеј	такмичења, презентације, радионице из области заштите животне средине
Канцеларија за младе општине Бечеј	спорт, заштита животне средине, хуманитарни рад ...
Интерресорна Комисија Бечеј	додатна подршка ученицима
Мрежа подршке ИО	додатна подршка ученицима
Удружење планинара „Лесон“	физичка култура, здравствено васпитање
Градско позориште	културне активности
Градски музеј	културне и еколошке активности
Геронтолошки центар	хуманитарни рад

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације
1.	Израда различитих финансијских извештаја и планова, рачуни, изводи, потраживања школе, полугодишњи и годишњи извештај	-шеф рачуноводства доставља податке сектору за друштвене делатности	- шеф рачуноводства и директор школе	током године
2.	Избор представника локалне самоуправе у Школски одбор	–секретар доставља захтев у складу са процедуром када је то потребно	-директор , секретар школе, Школски одбор	када је потребно да се бира нови члан
3.	Учешће на пројектима за средства унапређења материјално-техничких	-достављање потребне документације на конкурс	-директор, помоћник директора, остали учесници израде	током године

	услова рада			
4.	Присуство различитим састанцима везаним за рад школе	-учешће директора, помоћника директора, шефа рачуноводства, секретара	-директор, помоћник директора, шеф рачуноводства, секретар	током године
5.	Присуство представника локалне самоуправе у неким активностима школе	-пријем ученика 1. Разред, прослава Светог Саве, посета делегација ван града школе и сл.	-директор, помоћник директора, чланови ШО	током године
6.	Разни инспекцијски прегледи везани за припремљеност школе за рад и рад током године	-обилазак инспектора	-секретар директор, помоћник директора, стручни сарадници	током године
7.	Сарадња са месном канцеларијом у Радичевићу где је Издвојено одељење	-разматрање проблема везаних за рад школе и решавање истих	-директор, представници Месне заједнице Радичевић	током године

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима,односно другим законским заступницима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Области, садржаји и облици сарадње са родитељима, односно другим законским заступницима деце и ученика, обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно- образовнихутицаја. Редовна комуникација са родитељима подразумева правовремено информисање, континуирано и разноврсно обавештавање.

Породица и школа имају **заједнички циљ** – подржавање и подстицање развоја ученика, те њихови односи морају бити пре свега партнерски.

Програми у области сарадње са породицом усмерени су пре свега на развијање партнерских односа између кључних актера у Школи, као и на јачање родитељске компетенције, посебно у областима процеса васпитања и превенције негативних појава.

ЗАДАЦИ :

- информисање родитеља о њиховим правима и обавезама,те начинима укључивања у рад Школе,
- задовољавање потреба породице и њених циљева,
- едуковање родитеља кроз информисање и пружање адекватног модела васпитања и образовања,
- развијањепартнерскогделовањাপородице и школе у образовању и васпитању ученика,
- обезбеђивање редовне, трајне и квалитетне сарадње породице и Школе,
- остваривање позитивне интеракције наставник- родитељ,
- обезбеђивање информисаности родитеља о променама у образовању које се остварују у школи и код ученика, као и о свим дешавањима у животу Школе.

ОБЛАСТИ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ:

- Информисање родитеља и старатеља
- Укључивање родитеља и старатеља у наставне и остале активности
- Укључивање родитеља и старатеља у процес одлучивања
- Едукација и саветодавни рад са породицом

Ова сарадња се одвија кроз индивидуалне и групне разговоре, одељењске и повремене опште родитељске састанке, рад Савета родитеља школе и укључивање родитеља у разне културне, друштвене, хуманитарне спортске и пројектне активности, кроз Дане отворених врата, разна анкетања, учешће у радионицама и сл. Родитељи имају своје представнике у Школском одбору, које бирају из чланова Савета родитеља школе. Савет родитеља школе бира се сваке школске године и чине га по један представник сваког одељења школе и један представник родитеља ученика са сметњама у развоју. Годишњим планом рада прецизније се одређује рад Савета родитеља.

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Први родитељски састанци – информисање родитеља о изменама у законима и програмима, упознавање са календаром сваке школске године, распоредом часова, терминима за индивидуалне разговоре	-за родитеље 1.разред општи родитељски са приредбом, а потом у свим одељењима одржани родитељски састанци	-одељ.старешине	-прва седмица септембра
2.	Родитељски састанци током године на којима се разматра успех одељења, васпитно-дисциплинске мере, реализација образовно-васпитног рада (редовне наставе, допунска, додатна, такмичења, пробна тестирања)	- одржани родитељски састанци	- одељ.старешине	-на крају сваког тромесечја
3.	Информисање родитеља о избору учбеника	-информисање родитеља о избору учбеника на Савету родитеља	-састанак Савета родитеља	-март/април
4.	Избор агенција за реализацију излета, екскурзија, наставе у природи- представници родитеља	-састанци представника родитеља и избор	- родитељи и одељ.старешине	октобар, новембар
5.	Присуство часовима у Данима отворених врата	-сваког месеца један дан у седмици школа утврђује Дан отворених врата и информисање родитеље који су то дани када могу да присуствују часовима у	- родитељи -директор	-једном месечно према утврђеном распореду

		одељењу свог детета		
6.	Организација матурске вечери за ученике 8.разреда	-разматрање понуда и избор објекта	-представници родитеља и ученика 8. разреда	мај
7.	Анкетирање родитеља о квалитету сарадње школе са породицом и анкетање родитеља у процесу самовредновања рада школе	- анкетирање родитеља из сваког одељења на крају 1.полугодишта -анкетирање чланова СР на крају 2. полугодишта -анкетирање у процесу самовредновања	-одељ.старешине и стручни сарадници	-јануар и јун - по плану самовредновања
8.	Ангажовање родитеља у школским тимовима	учешће на седницама и другим активностима тимова	- родитељи, чланови тимова	током године
9.	Информисање родитеља о календару рада, сменама и звоњењу, терминима за индивидуалне разговоре, писменим проверама ученика током године и другим питањима; разна обавештења и информације о активностима и посебно резултатима са такмичења	-постављена обавештења на огласној табли -ажурирање сајта и фејсбук странице	-директор, библиотекар,наставник информатике, наставници и стручни сарадници	током године
10.	Присуство родитеља разним културним и друштвеним активностима – приредбе, прославе, креативне радионице, реализација наставе, реализација хуманитарних активности, присуство на промоцији најуспешнијих ученика 8.разреда и промоцији најуспешнијих такмичара пријем родитеља ученика носиоца Вукове дипломе	-присуство родитеља на приредбама, изложбама, такмичењима, одржаним часовима у настави, промоцији најуспешнијих	Родитељи	током године
11.	Разне акције родитеља – преко Локалног савета родитеља реализација предавања за родитеље и ученике о превенцији болести зависности, учешће у пројектима	-предавања на Савету родитеља школе -активности пројеката	-чланови Савета родитеља, родитељи, директор, стручни сарадници	током године

12.	Индивидуални разговори, саветодавни рад и помоћ у решавању проблема везаних за дете	-разговори, помоћ, упућивање на друге институције	-одељ.старешине, стручни сарадници директор	током године
-----	---	---	---	--------------

Подршка родитељству

Критеријум	Индикатори	Примена у пракси
РАЗВОЈ РОДИТЕЉСКИХ КОМПЕТЕНЦИЈА	Информисање родитеља о актуелним темама из развоја детета	-на родитељским састанцима ОС уз помоћ стручних сарадника
	Едукација родитеља	-месечне радионице за родитеље о васпитању, о вештинама комуникације, о методама и техникама успешног учења -део за родитеље у школском листу; предлоге за садржај дају родитељи
ПАРТНЕРСКИ ОДНОСИ ШКОЛЕ И ПОРОДИЦЕ	Сарадња у процесу образовања и васпитања деце	-родитељи су укључени у одабир додатне наставе, укључивање у допунску наставу, у израду, реализацију и вредновање ИОП-а
ШКОЛА ПОМАЖЕ РОДИТЕЉИМА ДА ОСТВАРЕ СВОЈА ПРАВА	Повезивање са локалном заједницом у циљу помоћи родитељима	-сарадња са Центром за социјални рад, МУП-ом, Домом здравља, саветовалиштима
	Узајамна подршка родитеља	-Родитељи имају могућност да организују Клуб родитеља
РОДИТЕЉИ СУ ПРАВОВРЕМЕНО И КОНТИНУИРАНО ИНФОРМИСАНИ О УСПЕХУ И УЧЕЊУ СВОЈЕ ДЕЦЕ	Редовно информисање о успеху ученика	-родитељски састанци на крају сваког класификационог периода -наставници имају термине за индивидуалне разговоре -родитељи се обавештавају о укључивању у додатну, допунску наставу, о покретању поступка за ИОП
ОСНАЖИВАЊЕ РОДИТЕЉА ДА СЕ УКЉУЧЕ У УЧЕЊЕ	Едукација родитеља за помоћ у учењу	-радионице о методама и техникама успешног учења
	Јасне поруке када и како могу да се укључе	-писмена порука родитељу (у свесци или нотесу) на чему ученик још треба да ради и како он може да помогне -присуство родитеља на допунској настави, ради стицања увида како могу код куће да наставе са допунским радом

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ЦИЉ:

- Непосредно упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној средини, с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима, истовремено остварујући циљеве и задатке образовања и васпитања и наставних предмета.

ЗАДАЦИ:

- продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика;
- повезивање и примењивање знања и умења;
- развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима;
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва;
- успостављање непосреднијих односа између ученика и наставника и ученика међусобно;
- проучавање објеката и феномена у природи;
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- развој и практиковање здравих стилова живота;
- развијање свести о значају одрживог развоја, еколошких навика и навика заштите животиња;
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из разлишних извора;
- оснаживање ученика у професионалном развоју;
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање;
- развијање способности оријентације у простору.

Сваке школске године одељењска већа ће по разредима давати предлоге дестинација за екскурзије и школе у природи. Предлози ће се разматрати на седници Савета родитеља који даје сагласност на Програм екскурзија и школа у природи за сваку школску годину. Тај Програм је саставни део Годишњег плана рада школе и усваја се на седници Школског одбора.

При избору дестинације за наставу у природи сваке године, водеће се рачуна о условима боравка, узрасту и потребама ученика. Настава у природи планира се за I, II, III и IV разред.

За разредну наставу реализује се једнодневни излетна дестинације које одаберу учитељи, водећи рачуна о претходним искуствима са дестинацијама. За ученике предметне наставе организују се једнодневне, односно дводневне екскурзије. Дестинације, време реализације и трајање прецизира се годишњим планом рада сваке школске године.

Приликом реализације излета, наставе у природи и екскурзија за све узрасте сачиниће се посебни планови извођења, уз конкретизацију свих активности које ће се реализовати током путовања и борава на одабраним дестинацијама. Родитељи ће на

родитељским састанцима и Савету родитељ бити обавештени о предложеним дестинацијама и терминима и упознати са процедурама за реализацију. Након реализације разматраће се извештаји на родитељским састанцима, седницама Савета родитеља школе, Наставничког већа и Школског одбора.

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Предлози одељењских већа о дестинацијама излета, наставе у природи и екскурзија за све узрасте	-на седницама одељењских већа договор око предлога	-руководиоци одељењских већа	до 1.септембра сваке шк.год.
2.	Давање сагласности Савета родитеља на Програм екскурзија и школа у природи	-разматрање предлога одељењских већа и давање сагласности на њих чланова Савета родитеља	-чланови Савета родитеља	До 15.септембра сваке шк.год.
3.	Информисање свих родитеља о изабраним дестинацијама	-на одељењским родитељским састанцима	-ОС и родитељи	1.родитељски састанак сваке шк.год..
4.	Одређивање дневница за наставнике на седници Савета родитеља	-усвојена висина дневнице	-чланови Савета родитеља	до 15. септембра сваке шк.год.
5.	Анкетирање родитеља о заинтересованости за наставу у природи и екскурзије	-припрема анкета	- ОС, секретар школе	Почетком октобра сваке шк.год.
6.	Расписивање тендера, прикупљање понуда, састанци представника родитеља и избор агенција	-прикупљање тендерске документације, одржани састанци и извршен избор	- секретар школе, представници родитеља	у октобру сваке шк.год.
7.	Реализација одабраних излета, школа у природи и екскурзија	–одржане екскурзије, излети и наставе у природи	- ОС,	Према календару сваке шк.год.
8.	Анализа реализованих излета, наставе у природи и екскурзија на родитељским састанцима, седницама Наставничког већа, Савету родитеља, Школском одбору	– одржани родитељски састанци и седнице	–ОС, вође пута, чланови Савета родитеља, директор	После реализације активности
9.	Постављање панона са сликама на огласне табеле у одељењима, израда ЦД-ова	– урађене презентације екскурзија и наставе у природи	-ОС, чланови новинарске секције, наставник зафужен за сајт, школски лист и	После реализације активности

	за ученике и прикази реализованих активности у школском листу, сајту и фејсбук- страни школе		фејсбук страну школе	
--	--	--	----------------------	--

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Школска библиотека је место библиотечко-информационе, васпитно-образовне и културне активности школе. У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечко-информациона грађа (књиге, лексикони, анциклопедије, речници, серијске публикације и др.) и извори. Библиотека у свом фонду прикупља уџбенике и друга наставна средства намењена ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и стручну литературу за наставнике и стручне сараднике.

ЦИЉ:

- доприносити остваривању и унапређивању образовно-васпитног рада у основној школи, реализујући програм рада прилагођен наставним плановима и програмима;
- подстиче промовисање читања, коришћења савремених медија и самосталност ученика у учењу, даје свој пун допринос развоју информационе писмености (медијске и информатичке) за ученике и наставнике,
- остварује сарадњу и заједничко планирање активности наставника, школског библиотекара и локалне самоуправе, обезбеђује електронске изворе и приступ ка њима, што омогућава ученицима да овладају вештинама налажења и критичког процењивања датих информација и перманентност учења током читавог живота.

ЗАДАЦИ:

Школски библиотекар, реализовањем задатака и послова из области образовања и васпитања, као и библиотечко, медијатечко-информацијских задатака, доприноси унапређивању свих облика и подручја рада, тако што учествује у пословима планирања, програмирања, организовања, унапређивања и праћења рада школе, односно целокупног образовног процеса. Као члан школских тимова има задатке:

- развијања навике читања и коришћења библиотеке и медијатеке код ученика и наставника,
- развијања и промовисања правилне употребе свих облика извора информација,
- стварања услова за интердисциплинарни приступ настави и електронском учењу,
- мотивисања за учење и оспособљавања за самостално учење током целог живота,
- сарадње са наставницима, ученицима и њиховим родитељима,
- праћење и подстицање развоја ученика у индивидуалним способностима и њиховим склоностима ка интелектуалном, емоционално-социјалном и сваком другом проф. развоју,
- пружања помоћи надареним ученицима при налажењу и избору одговарајуће литературе, а посебно ученицима који имају тешкоће у учењу и раду, али и оним ученицима који живе у тежим социјалним приликама, сарађујући са њиховим родитељима и релевантним институцијама,

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Вођење евиденције о књижном фонду у складу са прописима за библиотеке	-евиденција ажурирана	-библиотекари	током године
2.	Набавка библиотечке грађе, њено инвентарисање, сигнирање и каталогизација	–отварање картица за нову грађу одмах по њеном набављању	-библиотекари	током године
3.	Издавање библиотечке грађе на употребу ученицима и наставницима (задуживање и раздуживање)	-евиденција уредно и благовремено вођена	-библиотекари	током године
4.	Упознавање ученика 1. разреда са библиотеком и начином њеног рада	–посета одељења 1.разреда школској библиотеци	-учитељи 1.разреда библиотекари	септембар
5.	Обучавање ученика у коришћењу стручног фонда школске библиотеке	–увек када ученици 1.пут користе ову грађу	библиотекари и наставници српског језика	по потреби
6.	Израда годишњег и месечних планова рада	-урађени планови	библиотекари	сваког месеца
7.	Помоћ у организацији и реализацији часова редовне наставе у читаоници	-сарадња са предметним наставницима и припрема додатне наставне грађе	предметни наставници и библиотекари	током године
8.	Помоћ у реализацији активности у читалачком клубу и покретању активности читалачка значка	-сарадња са наставником који води читалачки клуб, наставницима матерњег језика и учитељима	наставници ,учитељи	током године
9.	Пружање помоћи ученицима при избору литературе	-пружање помоћи посебно ученицима разредне наставе	библиотекари	свакодневно
10.	Пружање помоћи у организовању тематских изложби	-прикупљање грађе и прилога	библиотекари предметни наставници	током године
11.	Сарадња са градском библиотеком – посета и размена искустава у раду	-обилазак библиотеке	библиотекари	најмање једном у полугодишту
12.	Обележавање светског дана књиге	– листа најчитанијих књига за све узрасте постављена у библиотеци и на сајту школе	библиотекари и наставници матерњег језика	април
13.	Акција сакупљања књига ученика школе	-евиденција о добијеним књигама	-ОС и библиотекари	мај и јуни
14.	Расходовање оштећених и дотрајалих књига	-евиденција о расходованим књигама	-библиотекари	-јуни и август

15.	Предлог набавке нових књига према потребама школе	- списак књига које треба набавити	-библиотекари	-јуни и август
-----	---	------------------------------------	---------------	----------------

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Саставни део Школског програма је и Програм безбедности и здравља на раду који обухвата заједничке активности школе, родитеља, односно других законских заступника и јединице локале самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и и унапређивање безбедности и здравља на раду. У реализацији садржаја из овог програма значајно учешће имају и представници МУП-а.

Циљеви школе:

- Организује послове безбедности и здравља на раду;
- Изврши оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове, односно промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад;
- Запосленима одреди обављање послова на којима су проведене мере безбедности и здравља на раду;
- Обавештава запослене о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан рад;
- Обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- Обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
- Спроводи превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад, као и превентивна и периодична испитивања услова радне средине, у складу са Законом;
- Обезбеди пружања прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
- Заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Измене и допуне акта о процени ризика	Обезбедити благовремени увид у измену документације која се односи на рад	Служба општих и правних послова	током школске године
2.	Планирање, избор, коришћење и одржавање средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду	Обезбедити благовремени увид у постојеће стање и планиране потребе	Служба одржавања, наставници (хемија, тит и сл.)	током школске године
3.	Припрема упутстава за безбедан рад и контрола њихове примене	Израда нових упутстава за безбедан рад са новом опремом и њихово истицање	Служба општих и правних послова	током школске године

4.	Обука запослених о могућим узроцима и опасностима од пожара, о употреби заштитне ватрогасне опреме и демонстрација гашења пожара	-чланови ватрогасне јединице града реализују обуку запослених најмање једном током трајања програма	-директор, помоћник директора, ватрогасна јединица, запослени	током школске године
5.	Побољшање безбедности у саобраћају запослених и ученика	-предавање саобраћајне полиције за ученике 1.разреда -допис званичним институцијама	-директор, помоћник директора, представници Савета родитеља, ученици	-септембар, -током школске године
6.	Уклањање снега/леда/лишћа и сл.на прилазима школи, тротоарима,улазима у школу и у школском дворишту и уклањање леденица са крова изнад улаза	-уклањање са критичних локација	запослени у школи	по потреби
7.	Даље унапређење видео-надзора	јачање резолуције видео надзора и поставка нових камера на критична места	-директор школе	по потреби
8.	Обука помоћног особља о правилном и безбедном коришћењу средстава за хигијену	-предавања, презентације	- директор, помоћник директора	на почетку школске године
9.	Обука запослених о правилном и безбедном чишћењу опреме за рад	-предавања, презентације	- директор, помоћник директора	на почетку школске године

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Руководећи, саветодавни и стручни органи у школи

Орган управљања у школи је Школски одбор. Саветодавни орган је Савет родитеља. Стручни органи су Наставничко веће, одељењска већа, Педагошки колегијум, Стручно веће за разредну наставу, стручна већа за области предмета, стручни активи за развојно планирање и развој школског програма и тимови. Директор образује следеће тимове за сваку школску годину:

- 1) Тим за инклузивно образовање
- 2) Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
- 3) Тим за самовредновање
- 4) Тим за обезбеђивање квалитета и развоја установе
- 5) Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва
- 6) Тим за професионални развој

- 7) Тим за професионалну оријентацију
- 8) и остале тимове по потреби (Креативни тим, Пројектни тим...)

Педагошки колегијум чине председници стручних већа и актива, координатори тимова и стручни сарадници. Стручни органи старају се о обезбеђивању и унапређивању квалитета образовно-васпитног рада школе; прате остваривање Школског програма; старају се о остваривању циљева и стандарда постигнућа, развоју компетенција; вреднују резултате рада наставника и стручних сарадника; прате и утврђују резултате рада ученика; предузимају мере за јединствен и усклађен рад са децом и ученицима у процесу образовања и васпитања и решавају друга стручна питања образовно-васпитног рада.

Одељењски старешина има организационо-руководећу и педагошко-инструктивну улогу у раду са ученицима одељења којима је старешина, у сарадњи са њиховим родитељима и води прописану евиденцију и педагошку документацију.

Рад наведених органа прецизно се планира годишњим планом рада.

Рад Ученичког парламента

Ученички парламент се формира на почетку сваке школске године избором по два представника сваког одељења седмог и осмог разреда. Чланове бирају ученици на ЧОС-у. Чланови бирају председника и два члана представника ученика који учествују у раду Школског одбора. Ученички парламент има Пословник о раду, а програм рада је саставни део Годишњег плана рада школе. Улога Ученичког парламента је да заступа интересе ученика и ради на остављавању њихових права.

Ученички парламент ће :

1. давати мишљење и предлоге стручним органима школе, Школском одбору, Савету родитеља и директору о
 - правилима понашања у школи,
 - мерама безбедности ученика,
 - школским документима (Годишњем плану рада школе, Школском развојном плану, Школском програму...),
 - начину уређивања школског простора,
 - избору уџбеника,
 - слободним активностима,
 - учешћу на спортским и другим такмичењима,
 - организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње
 - и другим питањима од значаја за њихово образовање;
2. разматрати однос и сарадњу ученика и наставника или стручног сарадника;
3. обавештавати ученике о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима Ученичког парламента;
4. активно учествовати у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе;
5. предложити чланове Стручног актива за развојно планирање и Тима за заштиту од днзз из реда ученика.

Стручно усавршавање

Наставник и стручни сарадник, без или са лиценцом, имају обавезу сталног стручног усавршавања које је прецизирано посебним правилником. Стручно усавршавање обавља се у школи и ван ње. У школи је формиран Тим за професионални развој који све послове из ове области прецизира годишњим планом рада. Подаци о стручном усавршавању ван установе воде се у посебној евиденцији, а сертификати о похађању семинара и стручних скупова се налазе у досијеима запослених.

Презентовање школе и њених ученика

На школском сајту и фејсбук страници школе постављају се све информације о раду школе. Сајт и страница се редовно ажурирају. Посебна пажња је посвећена учешћу ученика на разним такмичењима и конкурсима и резултатима које остваре. На сајту и фејсбук страници се кратко презентују и различите активности из културних и спортских садржаја. Постављају се кратке информације и фотографије које прате рад школе у свим областима.

Редовно се сарађује са локалним ТВ и радио станицама и локалним новинама, као и са локалним интернет порталима. Прилози о школи објављују се у медијима на локалном нивоу, али и на покрајинском и државном нивоу.

Школа сваке године организује промоцију најуспешнијих ученика генерације осмака уз доделу пригодних награда и пријем ученика носиоца Вукове дипломе и њихових родитеља.

Учешће школе у пројектима

ОШ „Здравко Гложански“ Бечеј увек је учествовала и даље активно учествује у разним пројектима под покровитељством Министарства просвете, као и других институција и организација. Циљ учешћа у пројектима је да унапредимо наставу, своје компетенције и да увек стремимо ка унапређењу школе на свим нивоима.

Наша школа је у претходном периоду учествовала у два велика пројекта кроз 3 фазе (9 година) и то су:

1. „Подстицање демократске културе у школама“ (1.фаза), односно „Квалитетно образовање за све“ (2.фаза) - Савета Европе и Министарства просвете; и
2. „Заједно ка средњој школи - Подршка деци из осетљивих група у преласку у средњу школу“ - Дечије фондације Песталоци и Центра за образовне политике.

Оба пројекта донела су многобројне бенефити у квалитету наставе и рада наставника о чему се детаљно наводи у извештајима рада школе сваке године. Иако су се завршили током школске 2025/2026.године њихова одрживост није упитна и даље ће се спроводити активности које су поизашле из њих.

Школа тренутно учествује у Ерасмус+ пројекту „Прекинемо тишину – Надгласајмо насиље“. Пројекат представља једну од развојних активности школе усмерену на унапређивање квалитета образовно-васпитног рада кроз примену европских примера добре праксе у области превенције насиља и дискриминације. Активности пројекта усмерене су на развој компетенција запослених и ученика за

стварање безбедног, подстицајног, демократског и инклузивног школског окружења применом принципа финског KiVa модела.

Реализацијом пројекта унапређује се рад школе у областима:

- заштита ученика;
- развој демократске културе;
- инклузивно образовање;
- професионални развој запослених;
- интернационализација школе;
- сарадња са локалном заједницом.

Детаљни план овог пројекта као и свих других пројеката, у којима ће школа учествовати, и извештаји о њиховој реализацији су део Годишњег плана рада и Годишњег извештаја о раду школе за сваку школску годину.

ПРИЛАГОЂАВАЊЕ РАДА, УСЛОВА И ЦИЉЕВА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА, НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ ЗА УЧЕНИКЕ

Законска и морална обавеза је да свако дете добије шансу да се образује у складу са својим могућностима. Инклузивно образовање је људско право, представља квалитетно образовање и доводи до друштвеног развоја.

Добити од инклузивног образовања имају сви: како деца и родитељи деце из осетљивих група, тако и сва деца и њихови родитељи, наставници и цела школа, као и цела локална заједница и друштво.

Циљеви су:

– За децу са тешкоћама у развоју – Учење кроз интеракцију са другима, у природној вршњачкој групи. Подстицање развоја и стабилизација осећања сигурности, задовољства и самопоштовања. Развој комуникацијских способности (изражавање потреба, жеља и намера вербалним и невербалним путем). Развој свих способности и вештина до максимума. Повећана способност да брину о себи и самосталност. Развој осетљивости за потребе других. Боља емоционална контрола и успешнија социјализација.

– За сву децу - Прихватање различитости као нормалности. Развој осетљивости за потребе деце која се теже развијају, развој способности за препознавање тих потреба, развој вештина сарадње и помагања у децем колективу и са децом која имају тешкоће у развоју. Боље учење академских знања, усвајање функционалног знања и боља постигнућа.

– За родитеље деце са тешкоћама у развоју - Упознавање са откривеним могућностима њихове деце. Овладавање вештинама подстицања деце развоја. Развијање реалистичких ставова према детету и његовим могућностима. Развијање реалних и позитивних искустава у погледу будућности детета. Развој осећања припадности заједници и обављање других друштвених улога.

– За све родитеље - Развијање позитивних ставова према заједничком школовању и дружењу деце.

– За наставнике у школи – Повећање компетенција наставника. Успостављање

атмосфере сарадње и тимског рада. Ефикасно образовање свој деци.

– За локалну заједницу – Искоришћеност људских потенцијала. Мања издвајања за социјална давања и здравствену заштиту. Толерантнији грађани (социјална кохезија, функционална демократија).

На почетку сваке школске године израдиће се анализа реализације плана уписа ученика у 1. разред и континуирано ће се прикупљати информације о деци са сметњама у развоју, инвалидитетом, тешкоћама у учењу и даровитом децом на нивоу школе – ствара се свеобухватна база података у вези узраста, пола, броја и врсте потешкоћа. У току сваке школске године наставља се функционална процена телесног и менталног статуса сваког детета са циљем утврђивања очуваних и оштећених функционалних способности деце, породичне ситуације и ширег окружења у коме деца живе. За сваког ученика коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа ће обезбедити отклањање физичких и комуникацијских препрека и донеће индивидуални образовни план којим се обезбеђује прилагођавање образовног процеса (кроз циљеве, задатке, активности, исходе и временску валоризацију), све у складу са Правилником о ближим условима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање. Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања детета и ученика у редован образовно-васпитни рад и његово осамостаљивање у вршњачком колективу. Уколико ће бити потребно прилагођавање и стандарда и садржаја, школа ће континуирано сарађивати са Интерресорном комисијом општине Бечеј, а по потреби и са просветним саветником Школске управе Нови Сад задуженом за питања инклузије, као и са Министарством просвете.

Школа сваке године прецизно израђује годишњи план рада на инклузивном образовању, а инклузија је постављена и као приоритет у школском развојном плану школе. Такође, сваке школске године се планира израда свеобухватног акционог плана у оквиру преласка ученика са разредне на предметну наставу и професионалне оријентације за ученике са тешкоћама у развоју и даровите ученике.

На нивоу школе ће се континуирано радити анализа имплементације законских одредби у вези са реализацијом инклузивног образовања. Радиће се на осмишљавању потпуне инклузије деце, на креирању делотворних поступака у управљању школом и одељењем, као и на побољшању услова рада у школи за ИО (стварање техничких услова, набавка средстава, литературе и сл.).

Сви тимови и органи на нивоу школе ће у своје планове уткати инклузију: Тим за самовредновање ће пратити рад ученика који имају додатну подршку, нарочито ученика осмих разреда који имају планове транзиције, планираће активности на нивоу сваке школске године на основу добијених показатеља; Тим за професионални развој ће утврђивати континуирано списак потребних вештина наставника због планирања семинара (брига о наставничким компетенцијама), проналазиће семинаре, едукација и средства за стручно усавршавање из области инклузије; сваке школске године ће се у Савет родитеља укључити представник родитеља деце из осетљивих група (семинари, трибине, едукације за сензибилизацију и партиципацију родитеља у процесу инклузивног образовања), а у Ученички парламент ће бити изабран и ученик са тешкоћама у развоју (активности за развој толеранције и прихватање различитости,

осмишљавање антидискриминативних мера; формирање вршњачког тима за пружање подршке ученицима за које се припрема ИОП).

За спровођење програма је директно задужен Тим за инклузивно образовање, а за реализацију појединачних ИОП-а су задужени тимови за израду ИОП-а.

Просветни саветник у току стручно-педагошког надзора вршиће спољашње вредновање ИОП-а утврђивањем испуњености услова у поступку доношења ИОП-а, вредноваће се садржај и примена ИОП-а.

Вредновање ИОП-а унутар установе вршиће се кроз самовредновање Тима за ИО и ИОП тимова, према унапред утврђеној динамици у ИОП-у и према указаној потреби.

Педагошки колегијум, Наставничко веће, Савет родитеља, Школски одбор и Ученички парламент ће континуирано бити извештавани о реализацији овог програма.

Препоручени начин прилагођавања програма ученицима са изузетним способностима

За ученике са изузетним способностима припрема се индивидуални образовни план, програм и начин рада којим се утврђује обogaћен начин образовања и васпитања (према истој процедури према Правилнику као и сваком ученику из осетљивих група), који садржи :

- дневни распоред активности часова наставе у одељењу,
- распоред рада са особама које пружају додатну подршку и учесталост те подршке, циљеве образовно-васпитног рада,
- посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или све предмете са образложењем за одступање,
- програм по предметима, прецизирано који садржаји се обрађују у одељењу, а који са додатном подршком,
- индивидуализован начин рада наставника, избор адекватних метода и техника образовно-васпитног рада,
- повезивање ученика са другим талентима, као и са стручним друштвима и проналажење додатне подршке кроз донаторство и пројекте, начина промовисања талента ученика.

Индивидуални образовни план

Саставни део Школског програма су индивидуални образовни планови. Раде се сваке школске године као додатна подршка у образовању и васпитању за ученике који имају потешкоћа у савладавању градива или за ученике који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа.

ИОП је посебан акт који има за циљ оптимални развој детета и ученика прилагођавањем начина оставаривања школског програма. Остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника ученика. Врсте ИОП-а су: ИОП-1- прилагођавање начина рада и услова у којима се одвија образовно-васпитни рад; ИОП-2- прилагођавање циљева, садржаја и начина оставаривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада и ИОП-3- проширивање и продубљивање

садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима. Тим за инклузивно образовање у склопу годишњег плана рада прецизираће појединости око прописаних процедура, а после усвајања ИОП-а (на седници Педагошког колегијума) број ученика који се образују по ИОП-у, пошто је то променљива категорија, евидентираће се на годишњем нивоу кроз извештај Тима за инклузивно образовање.

ТРАНЗИЦИЈА УЧЕНИКА НА РАЗЛИЧИТИМ НИВОИМА ОБРАЗОВАЊА

Прелазак ученика из предшколске установе у основну школу

Активност	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације	Исход
Успостављање сарадње са предшколском установом	Размена информација и документације о будућим првацима	Стручна служба, учитељи, васпитачи	Током 1. полугодишта	Упознавање са свим важним информацијама о будућим првацима
Одржавање састанка са будућим учитељима првог разреда	Састанак стручне службе са учитељима будућих првака ради размене информација добијених од предшколске установе	Стручна служба, будући учитељи	Јануар, фебруар	Информисање о будућим првацима, посебно онима којима је потребна додатна подршка
Дани отворених врата	Посете предшколске деце и њихових родитеља школи	Будући учитељи првог разреда, стручна служба и задужени наставници	Новембар Фебруар	Повезивање деце са школском средином
Сарадња са родитељима	Упознавање родитеља са процедуром уписа у први разред и саветодавни рад стручне службе са родитељима будућих првака током тестирања за полазак у први разред	Стручна служба	Април, мај	Родитељи су усвојили информације важне за полазак детета у први разред
Праћење адаптације ученика првог разреда на школску средину и пружање додатне подршке ученицима из маргинализованих група, као и ученика којима је потребна додатна подршка	Посете часовима од стране стручне службе, помоћ око израде индивидуалног образовног плана	Учитељи првог разреда стручни сарадници, родитељи	Септембар	Успешна адаптација свих ученика првог разреда

Прелазак ученика из првог у други циклус основног образовања

Активност	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације	Исход
Упознавање ученика четвртих разреда са предм. наставницима и предметима	Предметни наставник упознаје ученике са својим предметом кроз предавање најмање по један час у току полугодишта	Предметни наставници, учитељице	Континуирано током шк.године	Позитивна адаптација ученика на наставнике и предмете
Упознавање одељењских старешина са карактеристикама одељења	Упознавање ОС са постигнућима и социо економским статусом ученика	Будуће одељ. старешине и учитељице 4.разреда	Континуирано током шк.године	Стварање позитивне атмосфере за рад са будућим одељењем
Израда планова транзиције за ученике који имају ИОП-е	На заједничким састанцима договарају се активности у вези транзиције и израђује план	Учитељице, стручна служба, родитељи, будући ОС	Током 2.полугодишта	Олакшано прилагођавање ученицима који имају ИОП-е
Упознавање будућих наставника са активностима предвиђеним плановима транзиције	Учитељ упознаје одељењско веће са планом транзиције за ученике који имају ИОП	Предметни наставници, учитељ, стручна служба	Након израде плана транзиције	Наставници информисани о врсти подршке за одређене ученике
Сарадња са родитељима	Посете родитеља часовима и саветодавни рад са родитељима	Одељењске старешине, стручна служба, родитељи	Континуирано током шк.године	Увид родитеља у адаптацију ученика на нови начин рада и начине сарадње са школом
Формирање тимова за додатну подршку, обезбеђивање континуитета у изради ИОП-а, праћење реализације ИОП-а, укључивање личних пратилаца	Писање ИОПа, праћење постигнућа, вредновање ИОПа, посете часовима	ОС, Тим за додатну подршку, родитељи, лични пратилац	Континуирано током шк.године	Обезбеђени сви услови за праћење наставе за ученике са потешкоћама

Прелазак ученика из основне у средњу школу

Активност	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације	Исход
Професионална оријентација ученика	Тестирање, разговори, радионице	ОС, стручна служба	Континуирано током шк.године	Ученици информисани о мрежи школа, упису у средње школе
Израда иструмената за идентификацију ученика којима је потребна додатна подршка	Испитивање нивоа знања ученика из математике и матерњег језика	Предметни наставници	септембар /октобар	Уочена потреба за додатном подршком за ученике који су на тесту показали основни ниво или испод основног нивоа
Израда планова транзиције за ученике којима је потребна додатна подршка	Реализација предвиђених активности планом транзиције	Ос, стручна служба, предметни наставници	Почетак 2.полугодишта	Добијање потребне подршке ради што успешније израде завршног испита
Дани отворених врата	Организовање посете средњим школама, реални сусрети (посете фирмама) ради лакшег одабира будућег занимања	ОС, стручна служба	Континуирано током шк.године	Реализоване активности у оквиру професионалне оријентације и сарадње са другим установама
Састанак са стручним службама средњих школа	Размена информација о ученицима који се школују по ИОП-у 2	Стручне службе основне и средњих школа	Март/април	Средње школе упознате са ученицима који се школују по ИОП-у 2
Сарадња са родитељима	На родитељским састанцима се дају основне информације о упису ученика у средње школе	ОС, стручна служба	2.полугодиште	Родитељи упознати са током уписних активности

Прелазак ученика из основне школе у основну школу

Активност	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације	Исход
Распоређивање ученика у одељења	Упознавање ученика са ОС и са индивидуалним карактеристикама ученика	Стручна служба, ОС	Континуирано током шк.године	Новопридошли ученици упознати са ОС, правилима и начином рада
Информисање о наставним предметима, правилима понашања, процедуром приликом уписа	Пружање информација о школи ради лакшег упознавања родитеља и ученика са школом	Стручна служба, ОС, родитељи	Континуирано током шк.године	Прихватање и поштовање начина рада школе
Праћење адаптације новопридошлих ученика и сарадња са родитељима	Пружање подршке новопридошлим ученицима и праћење адаптације у оквиру ученичког колектива, посете часовима одељењима у којима су нови ученици	ОС, наставници, стручна служба, Вршњачки тим, Ученички парламент, родитељи	Континуирано током шк.године	Ученици су се успешно адаптирали у новој средини

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Праћење остваривања Школског програма је континуиран задатак чланова Стручног актива за развој школског програма са циљем унапређења свих сегмената школског програма.

Праћење остваривања школског програма реализоваће се на основу неколико елемената, који ће се оперативно разрађивати у поступку планирања и реализације праћења:

Садржај праћења остваривања школског програма : постигнуће ученика, оствареност циљева и задатака, усклађеност циљева и задатака са садржајима и темама, адекватност наставних метода и облика рада, активност ученика и наставника, наставна средства, временска динамика, усклађеност са узрасним и развојним карактеристикама ученика, фактори који подржавају реализацију планираног и фактори који ометају реализацију планираног у школском програму.

Начин праћења остваривања школског програма : различите методе и технике оцењивања ученика, мерење постигнућа ученика, ученичких радови, мерење задовољства ученика и наставника у раду, диференцирање различитих нивоа постигнућа ученика и процењивање активности ученика.

Инструмент праћења остваривања школског програма : тестови, анкете, скале процене, упитници, модели евалуације, извештаји о ученицима.

Сарадници у Стручном активу за праћење остваривања школског програма : наставници, стручни сарадници, директор, школски тимови других школа, просветни саветници, родитељи, институције које су задужене за унапређивање праксе оцењивања и вредновања.

Временска динамика праћења остваривања школског програма : месечно, класификациони периоди, током целе године.